

**Remissvar gällande
Tollare
Naturreservat i Nacka Kommun**

Inkomna remissvar

AB Storstockholms Lokaltrafik
Boo Miljö- och Naturvänner
Fastighetsföreningen Tollare Egna Hem
Handikapprådet
Hyresgästerna på Mellanbergsvägen
Hyresgästföreningen Nacka/Värmdö
James Nylund, närboende
Järntorget Bostad AB
Kamratvägens samfällighet
Kommunstyrelsens arbetsutskott (efter utgången remisstid)
Kulturnämnden
Lisen Jansson, närboende
Lännersta Villaägareförening
Länsstyrelsen
Nacka Miljövårdsråd
Nacka Naturskyddsförening
NCC Construction Sverige AB
Närpolisen i Nacka
Sten Maartmann, närboende
Tekniska nämnden
TeliaSonera Skanova Access AB
Tollare folkhögskolas styrelse
Utbildningsnämnden (efter utgången remisstid)
Villaägareföreningen Tollare 2:3

Postadress
Nacka kommun
131 81 Nacka

Besöksadress

Tel växel 08 - 718 8000
Tel direkt
Fax
E-post roger.gronwall@nacka.se

Organisationsnr
212000-0167

Datum
2008-07-02

Diariernr
SL-2008-1660

Vår referens
Helena Sandberg
08-686 1425
helena.sandberg@sl.se

Nacka kommun
131 81 NACKA

Samrådsyttrande över förslag till bildande av naturreservat Tollare. KFKS 2008/214

Nacka kommun har översänt rubricerat ärende till AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) för yttrande.

Syftet med Tollare naturreservat är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation och biologisk mångfald.

Efter granskning har SL följande synpunkter på förslaget.

I samband med den planerade bebyggelsen i Tollare har SL och kommunen diskuterat en genomgående bussgata som ansluter från Mellanbergsvägen och sedan binds ihop med Hedenströms Väg. Bussgatan finns inte med i förslaget och därför anser SL att förslaget bör kompletteras med denna bussgata eftersom det annars blir svårt att kollektivtrafikförsörja det nya bostadsområdet i Tollare.

Med vänlig hälsning

Helena Sandberg
Trafikplanerare

	2008-07-03
Dnr	KFS 2008/214
Dpl	2657

Boo Miljö- och Naturvänner

c/o Margaretha Josefson
Liljekonvaljens väg 55
132 45 Saltsjö-Boo. Tel. 08 – 715 15 36

Nacka Kommun
Planenheten
131 81 Nacka

Remissvar angående bildande av naturreservat Tollare.

Sammanfattande synpunkter och svar.

Inrättande av ett naturreservat i Tollare, ser vi som mycket positivt. Dock har vi invändningar emot de avgränsningar som föreslagits. Dessa tar mycket liten hänsyn till de stora natur- och rekreationsvärden som ännu finns inom Tollare grönområde. Avgränsningen är helt styrd av inte bara befintliga utan även planerade bebyggelseområden. Trots den under vintern genomförda naturreservatsutredningen, som visat på mycket höga naturvärden inom vissa områden, har detta inte beaktats. Naturreservatets avgränsning har fått underkasta sig byggföretagens redan gjorda planeringar. Detta innebär ett naturreservat – visserligen till ytan relativt stort – som är splittrat och fragmenterat. Såväl natur- som rekreationsvärden går därmed förlorade.

Vi kräver att hela området söder om Tollare träsk samt ytterligare delar av område Mellanbergsvägen ska ingå i ett kommande naturreservat.

Inledande synpunkter.

Redan 1985 tog Nacka kommun ett principbeslut att inrätta naturreservat vid bl.a. området Tollare träsk. Tollare träsk är enligt Länsstyrelsens bedömning "ett av de mest värdefulla områdena i länet ur naturvärdessynpunkt". Även Nacka kommun har klassificerat sjön som ekologiskt känslig.

1992 togs en motion upp i kommunfullmäktige med förslag om att avsätta Tollareområdet som naturvårdsområde "för att föregripa de exploateringsanspråk som annars kommer att göra sig hörda". Stadsbyggnadskontoret framhöll att större delar av Tollare var i översiktsplanen redovisade som friområden för natur- rekreations- och kulturmiljöområde. Härfter konstaterades: "Behovet av naturvårdsområde är således nyligen prövat i översiktsplanen och bedöms endast behövas för Tollare träsk. Något behov av naturvårdsområde för att 'föregripa exploateringsanspråk' föreligger inte då kommunen behärskar markanvändningen genom sitt planmonopol. Mot bakgrund av detta avstyrker stadsbyggnadskontoret motionen." På denna grund och med hänvisning till dessa argument avslög kommunfullmäktige motionen.

I gällande Översiktsplan (2002) anges att Tollareområdet ska utredas som naturreservat. Dock påbörjades en biologisk utredning först i början av november 2007. Boo Miljö- och Naturvänner har efterfrågat en sådan utredning bl.a. i remissvar ang. programförslaget för Tollare maj 2006 – liksom tidigare vid olika samrådiskontakter med Nacka kommun.

Vad som har hänt är att planeringsprocessen angående bebyggelsen har fortskridit, NCC har lagt fram sina planer – utifrån hur man önskar bebyggelsen – och kommunen har efterhand alltmer bundit upp sig i olika avtal och kontrakt med byggföretaget. Detta har nu inneburit att det enda som Nacka kommun kan erbjuda som naturreservat är den restmark, som blivit kvar, när byggföretagen fått sitt. Den av kommunen beställda naturreservatsutredningen synes inte ha haft den minsta betydelse i avgränsningsbedömningen.

Område Tollare träsk.

Den nu föreslagna avgränsningen för Naturreservat Tollare ger skydd endast för en del av den högt värderade fågelsjön Tollare träsk. Även om två tomtgränser dragits in 45 meter vid en udde ut i sjön, så kommer den planerade bebyggelsen i söder att vara så påträngande att sjöns natur- och rekreationsvärde blir starkt inskränkt.

Skogsområdet söder om Tollare träsk har vid naturvärdesutredningen visat sig ha mycket höga naturvärden – nära nyckelbiotopkvalitet. Det är en äldre barrblandskog med tallar uppemot 200 år och gran om minst 130 år. Även äldre och grova lövträd har noterats. Ett stort antal signalarter, *tallticka*, *granbarkgnagare*, *snöbollslav*, *stubbspretsmossa* och *kvastmossa*. Dessa arter är knutna till tall, gran och ek. Vid en insektsinventering sommaren 2007 (av Bert Viklund) påvisades förekomst av den rödlistade arten granlevande glansbagge, *Ipida binotata* (NT).

Inventeringen gjordes vintertid och har inte omfattat flora och fauna. Dock finns i området flera däggdjursarter, bl.a. grävling, räv, rådjur och hare.

Ett stort antal fågelarter häckar inom skogsområdet. Det är inte enbart sjöfåglarna, bl.a. svarthakedopping, rödlistad och hotad (VU, sårbar) och smådopping (sällsynt och tidigare rödlistad), som ger det rika och intressanta fågellivet. Området är ett blandskogsområde – både barr- och lövskog – samt våtmarksområde. Detta gör att variationen av häckande fåglar blir mycket stor.

Enligt artlista finns 71 fågelarter rapporterade till Sveriges ornitologiska förening (SOF), Svalan. Några få av de rapporterade fåglarna är överflygande gäster, men flertalet är bofasta och häckande.

Mindre hackspett är rödlistad (NT, missgynnad). Upptagen i Bernkonventionen är kattugglan, kategori II liksom spillkråkan, kategori III, som också finns på EU:s fågeldirektiv och omfattas av Sveriges åtagande för det europeiska nätverket Natura 2000. Stor andel av fågelarterna är fåglar (inte minst småfåglar), som för sin häckning är beroende av löv- eller barrskog.

Naturvärdesutredningen omfattade inte heller Tollare Träsk och dess stränder, vilket är en brist.

Skogsområdet har också i såväl underlag Naturvärden som underlag Rekreativvärden värderats högt ur rekreationssynpunkt. Den lättgångna terrängen liksom närheten till sjön lyfts fram. Området anges som ett av de tre (ev. fyra) områden i Tollare som idag kan bedömas ha värdekärnor med "rofylld natur". Man talar i det utsända remissförslaget vidare om att det både lokalt och regionalt råder brist på ostörda naturupplevelser. Rofylld natur är känsligt för påverkan och har därmed högt skyddsbehov. För rofylld natur användes avståndet 100 meter, som ett område att "ha kring sig". Enligt de föreslagna gränserna för naturreservat, kommer tveklöst två andra av nämnda värdekärnor att helt försvinna genom den storskaliga bebyggelsen kring bruksområdet. Med tvekan finns kvar en minimal punkt just på berget ovanför folkhögskolans mark i norr. Denna del av planerat naturreservatet är inte sammanhängande med övriga delar. I remissförslaget påtalas att "återhämtning är det viktigaste rekreativbehovet både ur folkhälsosynpunkt och som enskild faktor i det goda livet". Man lyfter fram att "verifierad forskning visar att människor återhämtar sig bäst i "natur", väljer och mår bäst av vistelse i karaktärerna *vild, rymd och rofylld*". Konsulten säger i avslutningen av underlag Rekreativvärden. "Sammanfattningsvis kan det konstateras att betydande delar av värdekärnorna, även de som berör båda värdena (natur och rekreation) kommer i konflikt med förslag till bebyggelse.

Trots alla dessa kunskaper framläggs ett förslag till avgränsning, som utplånar det som idag är rofylld och i viss mån vild natur i Tollare grönområde. Skogsområdet söder om Tollare träsk ger både rofylldhet och en viss känsla av vildmark. Något liknande skogsområde finns inte inom Södra Boo. Enligt Boo Miljö- och Naturvänners uppfattning är detta område av väsentlig betydelse såväl ur naturvärdes- som rekreativvärdessynpunkt och **måste ingå i ett kommande naturreservat för att detta ska få tillräcklig kvalitet och för att syftet med reservatet ska tryggas.**

Område Mellanbergsvägen.

Den detaljplan som benämns Mellanbergsvägen omfattar även hästhagarna och ekskogen norr om hagarna. Ekskogen som i naturreservatsutredningen bedömts ha naturvärden av minst nyckelbiotopkvalitet, är till större delen föreslagen att ingå i naturreservatet. Bebyggelsen kommer dock enligt planförslaget att inkräkta på en tredjedel av skogsbrynen i söder. I ekskogens östra del och upp emot Sockenvägen planeras bebyggelse. I denna detaljplan ianspråkats också den värdefulla ekkullen strax väster om de befintliga flerfamiljshusen. Även om det finns en tanke att bevara vissa ekar, så kommer dessa alltför nära bebyggelsen och kullens naturvärde går till spillo.

De områden inom detaljplan Mellanbergsvägen som har högsta naturvärdesklass, måste hållas fria från bebyggelse.

Den nordvända branten vid Mellanbergsvägen har bedömts höra till näst högsta naturvärdesklassen – nära nyckelbiotopkvalitet.

Naturresevatetsutredningen gjordes vintertid och har inte omfattat flora och fauna. Dock finns särskilt i den nordvända branten ett rikt fågelliv. Bakom de nu befintliga flerfamiljshusen och upp mot sluttningen häckar bl.a. mindre hackspett och kattuggla. Mindre hackspett är rödlistad NT missgynnad. Kattugglan är upptagen i Bernkonventionen, kategori II. I samma sluttning har också räven sitt gryt och kommer varje år ut med sina ungar. Rådjuren har sin fasta boplats här och visar stolt upp sina kids under våarna. I området finns också grävling, hare och igelkott.

De planerade bil- och cykelvägarna utmed och upp i branten måste utgå ur planen.

En total omarbetning av planen med en viss bebyggelse i hästhagarna, skulle ge mindre skador på natur liksom på rekreationsvärden.

Område söder om Tollare folkhögskola.

Norr och väster om bruksområdet sträcker sig Tollarebergen, som till stora delar är be vuxna med hällmarkstallskog – stort inslag av 200 år gamla tallar. Delar av området har bedömts höra till de två högsta naturvärdesklasserna. Planerad bebyggelse sträcker sig långt ut över höjdplatån, utplånar naturvärdena och minskar starkt rekreationsvärdet för Tollarebergets utsiktspunkt. Utsiktspunkten verkar inte möjlig att nå annat än genom att passera bostadsområdet. Någon stig i natur finns inte. Visserligen är folkhögskolans väg till elevbostäderna angiven i en skötselplanekarta för naturresevatet, men ingenstans finns angivet att något avtal finns med folkhögskolan.

Naturresevatetsgränsen ser ut att gå ned till vattnet, men frågan är hur allmäntillgänglig stranden blir, då där ska anläggas bryggor för de boende.

Hela detta område – inklusive badplatsen – riskerar bli ett "reservat" för nytilkomna boende och ge inget eller ringa utrymme för övriga Boo-bor. Om bebyggelseområdet förskjuts in c:a 100 meter skulle den markerade stigen från Hedenströms väg kunna gå i natur och ge möjlighet till ett par minuters promenad i tallskogen före framkomsten till utsiktspunkten. Utsiktspunkten skulle då inte heller blir mentalt otillgänglig för "folk utifrån". Även badplatsen skulle bli mera tillgänglig. En sådan förändring skulle väsentligt öka såväl natur- som rekreationsvärdet för detta lilla område.

Område öster och nordost om bruksområdet.

Här finns ett par delområden som enligt underlag Naturvärden har mycket höga naturvärden. Det är en hällmarkstallskog och en lövrik barrskog. Inom båda områdena finns tallar med en ålder upp till 400 år, granar upp emot 150 år samt flera rödlistade arter – *relikbock*, *granbarkgnagare*, *mindre hackspett*. Dessa områden som bedöms vara av minst nyckelbiotopkvalitet, måste undantas från bebyggelse. Den enligt programförslaget planerade bebyggelsen måste få en koncentration till områden med mindre höga naturvärden – en koncentration mot bruksområdet (det bebyggda eller redan markförstörda området).

En stor del av detta område öster och nordost om bruksområdet är sedan c:a tre år avspärrat med stängsel – långt utöver det som av säkerhetsskäl är nödvändigt för bruksområdet. Likaså är strandpromenaden (en enkel stig) från Lännersta avspärrad sedan samma tid. Dessa avspärmingar är ett stort irritationsmoment för lokalbefolkningen, som tidigare obehindrat kunnat använda skogen som rekreationsområde och fortsätta utmed stranden – mellan Tollare

och Boo gård. Det nu stängslade området är ungefär 200x200 meter. Man kan ifrågasätta avspärningens legalitet i förhållande till allemansrätten.

Vad som nu förvärrar saken är hela det avspärrade området verkar betraktas som "ianspråkstaget område" (och benämns Bruksområde). Det framgår av en karta (upprättad av Arken arkitekter) som Nacka kommun presenterat vid sin ansökan till länsstyrelsen om upphävandet av strandskydd. Länsstyrelsen har således i sin bedömning av strandskyddet betraktat detta skogsområde med högsta naturvärden, som redan använd mark och inte som naturmark.

Länsstyrelsen har den 16 juni 2008 beslutat upphäva strandskyddet utmed Lännerstasunden – i stort enligt kommunens begäran. En mycket liten inskränkning av tillåten bebyggelse görs i området öster om bruksområdet.

Mårtens holme.

Enligt underlag Naturvärden är hela holmen av nyckelbiotopskvalitet. Här finns bl.a. en grupp med ett 10-tal äldre ekar. Den äldsta är mycket grov, 4,5 meter i omkrets och sannolikt Tollares största och äldsta träd. På ön finns också en tallskog, som vuxit sig till bitvis grova och högvuxna furor. Flera rödlistade arter konstaterades liksom ett flertal signalarter. Vid besök i maj 2008 har Boo Miljö- och Naturvänner även kunnat konstatera en riklig flora med bl.a. mattor av liljekonvalj. Vid denna tidpunkt fanns också ett flertal häckande fåglar, mest påtagligt var de vitkindade gässen som stod på rad och vaktade sina bon främst på öns norra sida.

Området är föreslaget att ingå i naturreservatet, vilket är positivt. Vid byggandet av en bro – för att öka tillgängligheten – måste dock bedömning göras vilka ytterligare inskränkningar som kan vara nödvändiga för att bevara naturvärdena. När det gäller fågellivet, vore det möjligt med avstängning av området under häckningsperioden. Föreslagen eldningsplats på Mårtens holme måste övervägas mera med tanke på brandrisken.

Skötselplanen.

Skötselplanen som helhet finner vi adekvat för de skilda områdena. Viktigt är att entreprenörer som anlitas för arbetena har ett genuint kunnande i naturfrågor.

Ängsslätter med skärande redskap en gång varje sommar förordas för öppen gräsmark. Detta är en åtgärd som på lång sikt skulle kunna främja utvecklande av större biologisk mångfald (mer ängsblommor) på vad som tidigare varit åkermark. Tyvärr verkar det bli mycket lite gräsmark kvar – om all bebyggelse genomförs. Delar av det öppna fältet söder om Kocktorpssjön skulle kunna utvecklas till en äng. Närmast vattnet med badlivet är nog mer realistiskt att tänka i termer av vanlig grässlant, som bör slås också tidigare än den vanliga ängsslätten i slutet av juli.

För att säkerställa möjligheten till fortsatt fågelskådning ut över Tollare träsk – främst från platån vid norra sidan av sjön - skulle möjligen viss gallring av uppväxande träd tillåtas i skötselplanen. Eftersom denna del av sjöns stränder inte har inventerats är det svårt att säga vilka naturvärden som kan finnas i den nu c:a 50-åriga växtligheten, som tillkom efter tippningar på 60-talet.

Viss gallring av sly i strandkanten vid bryggan på södra sidan av sjön förslås i underlag Naturvärden – just av skälet att bibehålla utsikten.

Föreskrifter.

I remissförslaget finns beskrivet vad som (utöver lag och annan författning) är förbjudet att göra inom naturreservatet. Dessa föreskrifter är bra och har som syfte att skydda naturen och möjliggöra tillgänglighet för rekreation.

Här finns dock några punkter som finns frågor kring.

Det är förbjudet att anlägga *bryggor*. Dock finns senare beskrivet att båtbyggor ska anläggas vid Lännerstasundets strand – avsedda enbart för de boende i nybyggnationen. På vilket sätt tillförsäkras allmänheten tillgång till stranden och naturreservatet?

Vidare planeras att bygga en brygga vid Tollare träsk. En brygga här ökar närheten till vattenytan, vilket är en tillgång för fågelskådning. Idag finns en liten skranglig "svartbrygga", som glatt många fågelskådare. En ny brygga bör inte vara av större format än den befintliga. Om en stor brygga byggs här, är risken att den främst används som "festplats" och picknickområde för boende i nybyggnation i olika delar av Tollareområdet. Ett högljutt liv på en brygga ut i Tollare träsk skulle störa fågellivet. Den skulle också inbjuda till bad – en aktivitet som bör förbjudas i Tollare träsk just p.g.a. störningsrisken.

Ytterligare ett förbud bör införas för Tollare träsk, nämligen framförande av båt – av vilket slag det vara må. Häri bör inkluderas små datorstyrda racerbåtar. Möjligen regleras detta av terrängkörningslagen. När det gäller bad och vanlig båt blir det en inskränkning av allemansrätten, men det är nödvändigt för fågellivets bevarande.

I föreskrifterna sägs att det är förbjudet att anlägga ny ledning i mark, vatten eller luft. Frågan är hur planerna för nedgrävning av högspänningsledningen i hela östra delen av reservatsområdet stämmer med detta förbud.

Det är inte heller tillåtet att spränga och borra. Dock finns planerat en tunnel i berget från Sockenvägen och inåt mot tänkt bebyggelseområde. Också detta borde på något sätt ha omnämnts i förslaget till Naturreservat Tollare. Själva tunnelmynningen verkar irriterad och undantagen från naturreservatet.

Anordningar och anläggningar.

Här finns angivet stigar av två typer.

Stig typ 1 är en bredare stig, som ska vara iordningsställd, men inte av vägkaraktär, bredd 1 – 1,2 meter. Anläggning av denna typ av stig kommer att ta en antal meter natur i anspråk. För stig typ 2 görs endast underlättande åtgärder för den som normalt rör sig i terräng och stigen ska så långt det är möjligt underordna sig omgivningen, bredden är 0,5 – 1,0 meter.

Stigen utmed Tollare träsk är utritad som stig typ 1. Att anlägga en sådan stig innebär definitivt alltför stora ingrepp i naturen med nedhuggning av träd och grusbeläggning, som tar bort den naturliga känslan av att vandra i skog.

Ändring måste göras, så att stigen utmed Tollare träsk iordningställs som stig typ 2, belagd med barkflis.

Avgränsningsfrågor.

Det förslag till avgränsning som framlagts i remissförslaget, verkar redan nu under resans gång fått sina naggar i kanten.

Återvinningsstation i nyckelbiotopen.

I remissförslaget till Naturreservat Tollare finns inte något undantaget område för en återvinningsstation. En sådan har emellertid dykt upp i utställd detaljplan Mellenbergsvägen, som ändrats efter samråd. Här finns nu en "puckel" inlagd norr om Sockenvägen. I ett c:a 50 meter långt område från Apollostigen och västerut är inritat en Återvinningsstation. Detta område har enligt Naturreservatsutredning naturvärdesklass I, minst nyckelbiotopvärde och ingår dessutom i det område som tidigare av Skogsvårdsstyrelsen klassats som nyckelbiotop. Marken är kommunägd och skulle enligt tidigare uttalanden utgöra centrum av Naturreservat. Det nu inritade förslaget om Återvinningsstation är minst sagt vansinnigt. Förutom områdets nyckelbiotopklassning, så skulle här uppstå en blockering av det omtalade stråket mellan södra och norra delen av Naturreservatet. Den s.k. "gröna övergången" ligger inte mer än 20 m väster om Återvinningsstationens konteiner. Tänkta spaljer – som ersättning för natur – är ett håll mot natur- och rekreationsvärdena

En ytterligare mycket viktig aspekt är olämpligheten rent geografiskt med denna placering. Det framgår av detaljplanhandlingarna att Återvinningsstationen är tänkt att betjäna hela den kommande Tollarebebyggelsen. Detta skulle innebära att de boende i bruksområdet och på bergsryggarna söder om Sockenvägen måste köra bil med sitt avfall – finns ingen annan rimlig kommunikation. Förslaget har en totalt bristande logistik och logik. Givetvis är det viktigt att det inom det stora exploateringsområdet Tollare finns en Återvinningsstation, men denna måste placeras centralt uppe vid bruksområdet, där huvuddelen av bostäderna kommer att byggas.

En P-plats finns inritad på samma plats i remissförslaget till naturreservat. Även en sådan kan ifrågasättas. Lämpligare vore att anordna parkering i anslutning till kommande bebyggelse på Tollareängen.

Anläggning med kontrollbyggnad och ställverk för Boo energi.

I samrådsredogörelsen för detaljplan Tollare träsk framkommer att Boo Energi önskar ett område avsatt för kontrollbyggnad och ställverk. Enlig en bilagd kartsnitt har området en storlek c:a 40 x 25 m, d.v.s. c:a 1000 kvm (= en villatomt).

Enligt föreslagets avgränsning för naturreservatet finns inte något sådant område undantaget. Linjen för naturreservatet är dragen i en rak linje från Sockenvägen och norrut – direkt i Lännerstagränsen.

Placeringen - enligt kartan i samrådshandlingen - är vid Rödhakevägen, där också gångstigen in mot Tollare träsk går (och planeras vara kvar).

En inbrytning om 25 meter i en redan mycket smal korridor sätter stopp för både djur och människor – i det som talats om som fint och sammanhängande naturområde (särskilt sedan högspänningsledningen grävts ner).

Om denna planering finns kvar. Varför redovisas den inte i förslaget till Naturreservat?

Väg vid Soldatvägen? Enligt laga kraftvunnen detaljplan för Blåmesvägen, Soldatvägen finns en väg inritad som en båge in i skogen från Soldatvägen. Linjen för Naturreservatet är dragen i en rak linje utmed Lännerstagränsen. Vi utgår därför ifrån att detta vägbygge inte kommer att genomföras. I underlag Naturvärden finns här ett litet område med gammal barrskog, som bedömts vara av nyckelbiotopkvalitet.

Samråd och Remisshandlingar

De remisshandlingar som sändes ut till samtliga remissinstanser – och som funnits att tillgå på Stadshuset och Orminge Bibliotek – har enbart varit en huvudskrivelse med missivskrivelse samt Protokoll från Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden.

Det är djupt otillfredsställande att kommunen först efter stark påtryckning gav tillgång till de oerhört viktiga underlagen för huvudskrivelsen – underlag Naturvärden och underlag Rekreativvärden. Dessa lades ut på kommunens hemsida – dock först 30/5, när en tredjedel av samrådstiden gått. De parallellt utställda detaljplanernas utställningstid gick ut 13/6. Även för att ge synpunkter på dessa var Naturreservatsutredningens underlag nödvändiga.

Trots begäran härom har de två underlagen inte gjorts tillgängliga i pappersform – inte ens i något exemplar på Biblioteket. Inte heller gavs någon information till remissinstanserna att dessa underlag fanns tillgängliga på nätet.

Efter påtryckningar om Samrådsmöte kring naturreservatet, kom slutligen ett möte till stånd, men först 11/6 – d.v.s. två dagar före deadline för synpunkter på detaljplanerna. Det begärda Samrådsmötet betonades från kommunen som enbart "ett mycket informellt Informationsmöte". Några protokollsanteckningar fördes inte.

Hela förfarandet med samrådet och dess handlingar kan starkt ifrågasättas. Remissinstanser blir initialt förvägrade att få ta del av nödvändiga handlingar i ärendet – under sken av att några underlag (i handlingar till Miljö- och Stadsbyggnadsnämndens sammanträde kallade bilagor) inte existerar.

Boo Miljö- och Naturvänner

/Margaretha Josefson/
Styrelseledamot

/Carl-Cedric Coulianos/
Ordförande

Efter att ha tagit noggrann del av förslaget rörande utställning av
"Detaljplan för naturreservatet Tollare".

2008-07-03
KFS 2008/214
Dpl 265

Vill vi i fastighetsföreningen Tollare egna hem, lämna följande förslag och synpunkter som svar på denna.

Vi vill inledningsvis uttrycka vår frustration över hur kommunen handlägger vissa av ärendena som kan knytas till utbyggandet av Tollare, det senaste i raden av märkligheter inträffade i slutet av maj månad, när vi boende upptäckte någon märklig markering på vägbanan utefter Sockenvägen, efter någon/några dagar uppfattades motorsågs ljud och detta väcker då givetvis förvåning, skog börjar avverkas utefter Sockenvägen, men vi boende (Läs drabbade) får ingen information, trots att det av markeringarna framgår att det kommer att inkräkta även på bebyggda tomter utefter Sockenvägen, efter samtal med en av de inblandade "Avverkarna" får vi klart för oss att denna avverkning har att göra med gång och cykelbana som är planerad utefter Sockenvägen, först därefter kommer ett utskick från kommunen att detta arbete skall KOMMA att företas, men det är vi själva som får ta kontakten med kommunens ansvariga för att få klarhet i omfattningen av ingreppen som skall göra på tomtmarken, DETTA finner vi ytterst otillfredsställande att det är vi boende som måste ta reda på fakta, vi anser att det är kommunens skyldighet att informera i GOD tid så att vi hinner sätta oss in i ärendet och inte som nu tvingas springa före "Utföraren" för att rädda det som räddas kan.

Detta med utbyggandet av Sockenvägen kommer även att innebära ett problem när det gäller infarten mot Tollare Träskväg, vi har inte fått något tillfredsställande svar, vad gäller hur man skall förfara när infarten skall anläggas, vi boende har som svar på "Gatukostnadsutredningen" vad gäller Tollare Träskväg en avvikande ståndpunkt på vägbanans utformning, vi kan inte förstå hur anläggaren skall förfara när man når fram till infarten till Tollare Träskväg, vi känner en stark oro för att vi i slutändan tvingas på en väg vi inte vill ha på grund av att "Infarten" till Tollare Träskväg redan är utformad på ett visst sätt.

Naturresevatets utbredning.

Efter att ha studerat förutsättningarna för naturresevatets utbredning finner vi att dess yta är klart i underkant tilltaget med tanke på den mängd människor som kommer att nyttja denna, vi finner en stark oro över det slitage som denna mängd besökare kommer att utsätta naturen för, klara entydiga föreskrifter vad man får och inte får göra i ett naturresevat MÅSTE ovillkorligen finnas tillgängliga så var och en som besöker områden inte på minsta sätt kan sväva i tvivelsmål över vad som gäller i området.

Vi finner det, nästan skrattretande att denna lilla yta (Som återstår sedan byggherren NCC fått bebygga de ytor som "Han" funnit lämpliga) skall kallas naturresevat dock inser vi givetvis fördelarna för en kommande framtid att återstående markområde klassas som naturresevat. Förutom ren rekreation har ett resevat även ett naturpedagogiskt syfte bl.a. för närliggande skolor och förskolor.

Vi har studerat underlaget, Naturresevat i Nacka kommun "Tollare", grundligt och vill (Förutom återvinningsstationen som vi har synpunkter på här nedan) även ha en åsikt om den "Vita fläck" som är markerad på norra sidan av Sockenvägen, mitt för Johannes Petri skola, som vi tolkar det är denna yta "Reserverats" för framtida eventuella förskolor, är detta avsikten anser vi ytan alltför kraftigt tilltagen och bör därför minskas radikalt, men, vi vill få det klart uttalat vad denna yta är tänkt att användas till, fränsett detta, är förslaget för Tollare äng – skogspartiet upp mot baksidan av barnstugorna och baksidorna på tomterna längs Långvägens södra sida, fullt i linje med vad man kan anse vara en skälig natur-friyta, för nuvarande och kommande boende i området, FÖRUTSATT att hela den yta som presenteras på sidan 7 i underlaget för naturresevatet, kommer att ingå i detta.

Vi vill även trycka ytterligare på vad som skrivs under C. (C6) i föreskrifter för naturresevatet, att cykling EJ är tillåtet en på anlagd VÄG och några sådana anlagda vägar kommer vi självfallet inte på några villkor ställa oss bakom.

Slutligen anser vi att exploatören NCC inte själva skall ges möjligheten att utföra "Iordningställandet av naturmark och gångstigar längs Tollare träsk" som det talas om under rubriken Ekonomiska frågor, Gator park m.m. i genomförandebeskrivningen Dnr KFKS 1998/159 214 Projekt 9309 sid 5, självfallet skall exploatören stå för kostnaden enligt avtal men ej själva utförandet, en viss risk kan anas att detta kan komma att gynna exploatörens kommande fastighetsköpare.

Återvinningsstationen.

Vi har med stigande förvåning noterat att det lagts förslag till en "Återvinningsstation" inom naturreservatsområdet, detta kan ju bara inte vara förslagsställarens fulla allvar, dels av skälet, hur skall man ta sig med bil till denna återvinningsstation utan att bryta mot bestämmelsen om motorfordonstrafik (C8 Ordningsföreskrifter...) inom naturreservat, dels, att det som det är beskrivit, skall ligga "Dolt" bakom "Växter, plank och spaljéer", vad detta kan/kommer att föra med sig av nedskräpning i omgivningarna kan ju var och en räkna ut, en återvinningsstation skall ligga "Öppet" för att i bästa möjliga mån förhindra att all sköns skräp "Dumpas" i dess omgivning, platsen är dessutom illa vald ur geografisk synpunkt, att leda ner trafiken till återvinningsstation på Sockenvägen finner vi illa genomtänkt, då (Som vi uppfattar det) återvinningsstationen skall betjäna så väl Eknäs som det nya Tollareområdet, en mer lämplig plats borde med lätthet kunna uppletas, förslagsvis i korsningen av Sockenvägen – Hedenströmsväg.

Tomtmark.

Vi vidhåller:

Vad beträffar tomten med nummer 1:150, är bebyggandet av denna vi vänder oss starkast emot, Den begränsning av av fastigheten Tollare 1:150 som har justerats i det omarbetade förslaget räcker på inga villkor till, vi vidhåller vårt ursprungskrav, tomten "Exproprieras" och ingår i naturreservatet i sin helhet. Det talas i miljöredovisningen Dnr KFKS 1998/159 214 Projekt 9309 sid 4 under "Mark och vatten" citat: Ex kan biltvätt och gödsling av trädgårdar riskera att påverka sjön, slut citat, detta kommer att gälla denna tomt i synnerhet, då denna tomt ligger i särklass närmast Tollare Träsk, gränisar dels i väster dels i norr mot det kommande naturreservatets mark, ett bebyggande av denna tomt kommer att kraftigt störa fågel / djurlivet i området, denna del av sjön är platsen för där många av de arter häckar som sommartid vistas i och omkring sjön, bland annat är här häckningsplats för Svarthakedoppingen (Rödlistad i kategorin sårbar),

Citat ur planbeskrivningen: "Bebyggelsen skall vara väl anpassad till värdefull natur på sådant sätt att den biologiska mångfalden skall störas så lite som möjligt". Dessutom består tomten 1:150 till en 1/6 av ett sankt vattenfyllt parti i sydöstra hörnet, denna del står under vatten större delen av året, om en utfyllnad av denna del görs kommer med all sannolikhet denna sankade del förflytta sig in på tomt 1:149 med de följdverkningar detta för med sig, självfallet kommer detta inte att accepteras.

Vårt krav vad gäller tomtmarken 1:150.

Kommunen exproprierar marken och införlivar den med naturreservatet.

Prickmark märkt mark.

Efter att noggrant studerat (och satt oss in i förutsättningarna) anser vi att följande skall ses över och åtgärdas, "Baksidorna" på tomterna 1:147 och 1:149 skall ges möjlighet att uppföra plank för att avgränsa mot naturreservatet, om det visar sig att det kommer att bli en störande mängd besökare till naturreservatet. (Se medsänd detaljplansritning märkt 1).

Gångstigar.

Vi vidhåller:

Efter att ha tagit del av den "miljöinventeringen" som gjorts har det framkommit att den del av området som gränsar intill fastigheterna 1:147 och 1:149 är ett av de områden som klassats i kategorin ett (1) "Ett område med mycket högt naturvärde, nyckelbiotopklassat, primärt värdekärna", vi finner det högst märkligt att i denna känsliga miljö någon kommit på tanken att föreslå en permanentning av stig.

Vi anser att de föreslagna dragning av stigen intill tomterna 1:147 och 1:149 dels kommer att påverka den känsliga naturen dels inte kommer att ge den eftersträvade "Naturupplevelsen" som det talas så varmt om i underlaget till beslut, vad ligger det för naturupplevelse att gå och titta in på bebyggda villatomter.

Om det MÅSTE till ett permanentande av stigarna har vi ett alternativt förslag på sträckning, låt Apollostigen vara den naturliga "Porten" in mot grönområdet /naturreservatet, det leder i dag ett nätverk av stigar utgående från Apollostigen. Vi kan ställa oss bakom det förslag som redovisas i "Remissförslag maj 2008 Tollare Naturreservat i Nacka kommen" sid 38, vad gäller dragningen av stig märkt "Typ 2, åtgärder" utgående från Apollostigen och "hakar" på stigen ledande intill Tollare Träsk, (Se medsänd detaljplansritning märkt 2).

Mindre stigar, som det här rörs sig om, bör ge möjlighet till en känsla av orördhet samt upplevelse av naturens artrikedom och utmaningar. Så vårt huvudförslag är, nyttja de i dag redan upptrampade stigarna i området, låt de promenerande finna sina egna vägar, detta ger en större naturupplevelse än att promenera på tillrättalagda gångstråk.

Upplev naturen på naturens villkor.

Om det skall till några justeringar av befintliga stigar invid Tollare träsk skall dessa endast ugöras av typ 2.

Utloppsledning Tollare träsk.

Vi ställer oss ytterst skeptiska till vad vi kan läsa oss till i Planbeskrivning delplan 1a Dnr KFKS 1998/159 214 April 2008 sid 8, Citat: Sjöns utlopp i dess södra del måste säkerställas och dess **utloppsledning behöver renoveras och läggas om.** slut citat.

Det är till detta vi ställer oss ytters tveksamma, vi kan i dagsläget inte finna någon rimlig anledning till detta (Då detta "Utlopp" har fungerat i sitt nuvarande skick i vart fall under det 30 år som vi haft kontroll på denna) det enda skälet vi kan finna är att man vill sänka nivån på träsket för att få bukt med de sankta partierna i dess västra del, där det bevisligen är/kan vara mer än sankt vår och höst. Att förfara på detta sätt är inte bara moraliskt helt förkastligt, utan strider helt mot vad som sägs i "Remissförslaget maj 2008 Tollare Naturreservat i Nacka Kommun, sid 30, under punkt 3 "Vattenreglering av Tollare Träsk". Innan villkoren för detta har uppfyllts kommer vi att bevaka detta och på alla sätt motarbeta någon form av "Omläggande av avrinningen från Träsket.

Vi ser även en annan risk med att "Utloppsledningen behöver renoveras och läggas om", ledningen ligger i dag delvis på tomtmark, Tollare 1:147 och kan ommöjligt komma att få samma sträckning, vi befarar att efter en sådan omläggning, det per automatik kommer att "Bildas" en gångstig efter schaktgraven och den föreslagna gångstig som föreslåst i förslaget har vi behandlat under rubriken "Gångstigar" här över.

Vi ser det som ytterst angeläget att utreda möjligheten att låta utloppet få tillbaka sitt ursprungliga läge, via sin östliga sida, som lades igen i samband med att "Dalenområdet" förvandlades från småskalig sommarstugeområde till nuvarande villabebyggelse.

En omläggning av utloppsledningen på föreslagen plats kommer att på ett märkbart sätt påverka den känsliga miljö som, enligt remissförslagets utredning, återfinns vid gränsen till Tollare 1:147 och Tollare 1:149 och västerut. Vi motsätter oss starkt att utloppsledningen skall dras genom ett av de mest känsliga områden i naturreservatet med åverkan på naturen och djurlivet som följd.

När det blir dags att för att fatta beslut i detta ärende, finner vi det av yttersta vikt att vi fastighetsägare (Tollare 1:147 och 1:149) ges möjlighet att få ha synpunkter på dragningen.

Sammanfattning:

Flytta den förslagna återvinningsstationen.

Införliva tomt 1:150 i "Naturreservatet"

Prick-mark vid fastigheterna 1:147 och 1:149:ors baksidor justeras.

Slopa stigen som gränsar mot tomterna 1:147 och 1:149

Lägg ej om "Avrinningen" från Tollare träsk alt. lägg den österut

Vi vill slutligen citera miljöbalken,

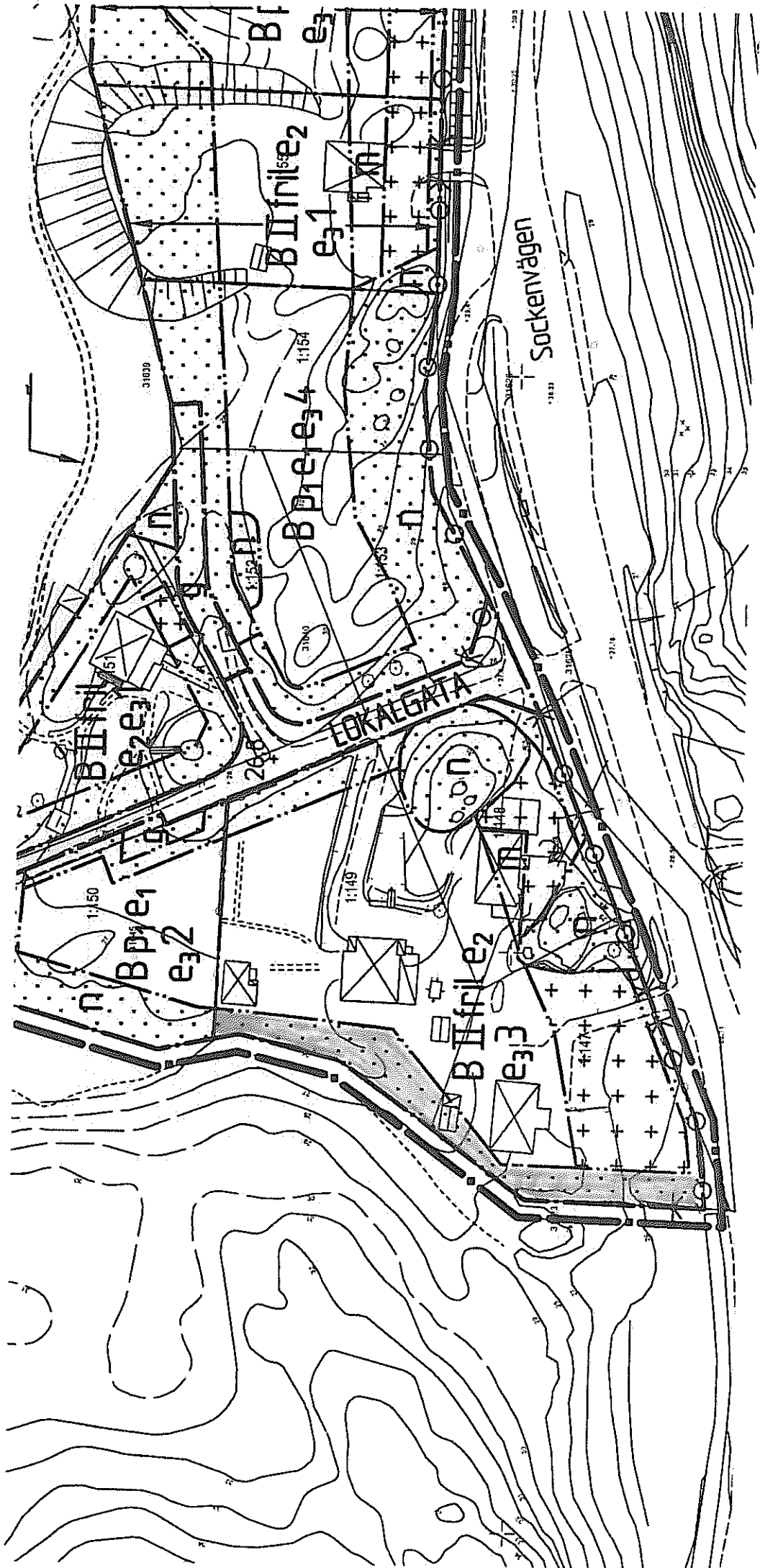
"Den svenska miljölagstiftningen, anger fem syften med naturreservaten:

- bevara biologisk mångfald
- vårda och bevara värdefulla naturmiljöer
- tillgodose behov av områden för friluftslivet
- skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer
- skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter"

Slutord:

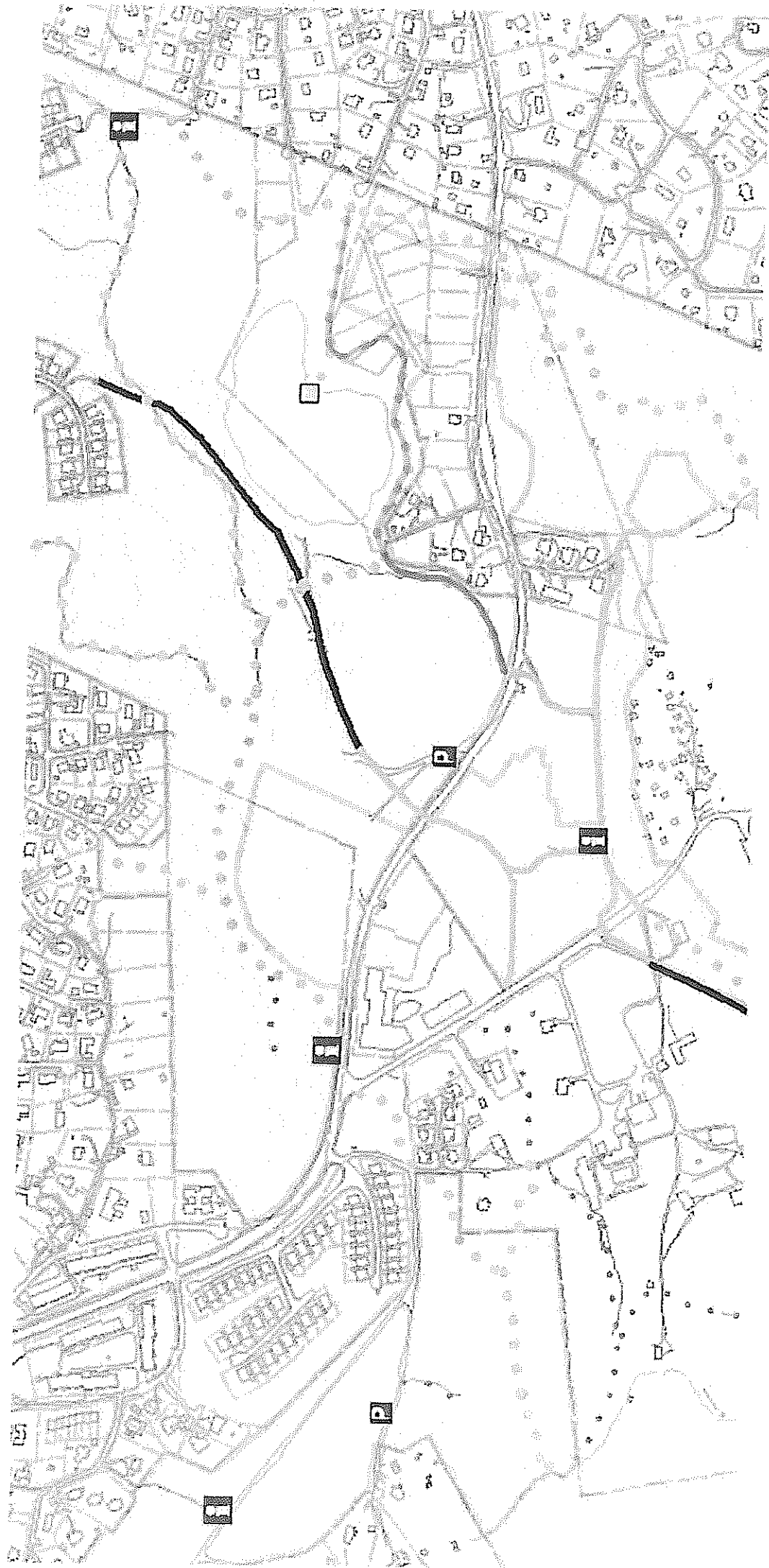
Som bilaga tre medsänds ett nytaget foto taget från övervåningen av fastigheten Tollare 1:147 föreställande en ugglefamilj, vår varmaste förhoppning är att detta inte är sista gången vi får uppleva detta, ha denna bild i åtanke när ni fattar beslut om det kommande reservatets utformning !!!

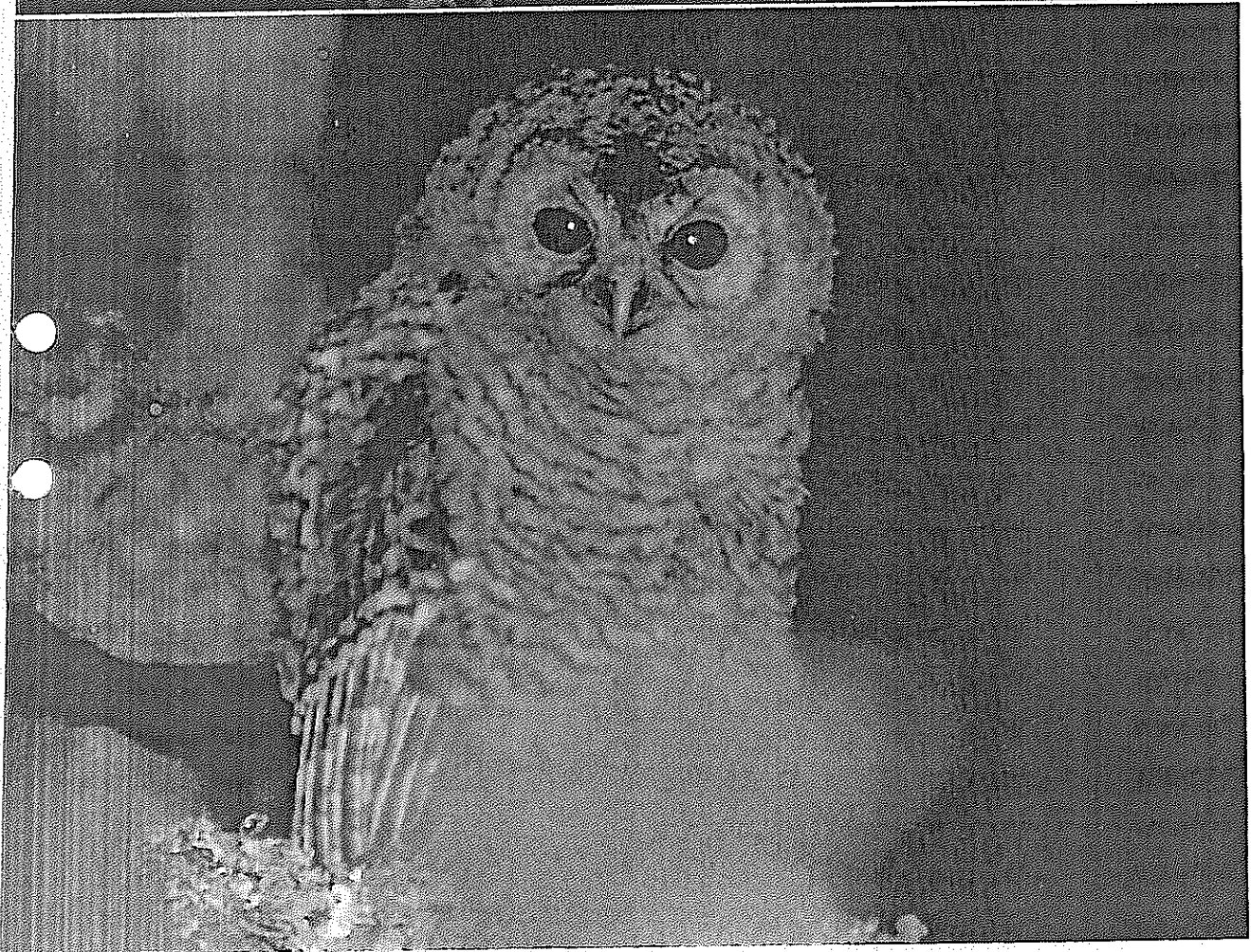
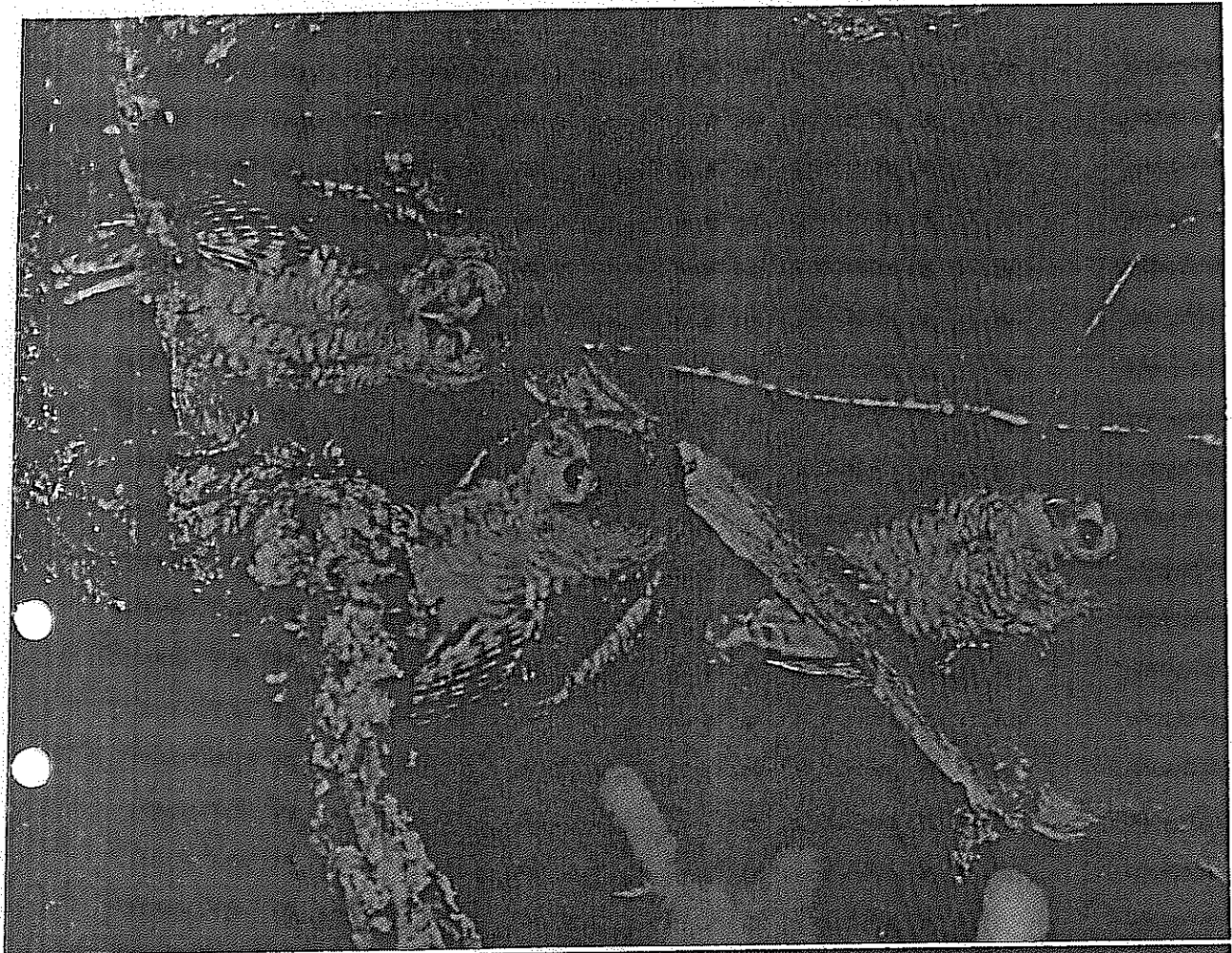
Perthuis n-tuning
wärt l.

Veetajplaan ruttu
Mark 2

Red = Slopa
Blā = suau lānuvas ortra alt. āudras til
typ 2.

HANDIKAPPRÅDET
Nacka kommun

Samrådsyttrande
2008-05-28
Dnr KFKS 2008/214

Till
Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden
Registrator
Nacka kommun

Förslag till bildande av naturreservat Tollare

Handikapprådet har tidigare yttrat sig två gånger över program för Tollare samt över detaljplanerna 1 a och 1b i området.

Därvid har rådet framhållit vikten att redan i planeringens inledande skede beakta de problem som gäller personer med funktionshinder. I programmet sägs att området skall utformas så att det upplevs som offentligt och öppet för alla. Rådet har haft förståelse för att ex. vis rörelsehindrade inte kan nå alla delar av området men har också sagt att det då är så mycket viktigare att de naturupplevelser som med rimliga medel kan göras tillgängliga också medvetet utformas så att de blir tillgängliga för alla.

I föreliggande förslag till naturreservat nämns över huvud taget inte de handikappade och deras speciella problem. Handikapprådet menar att det är en så allvarlig brist i materialet att det måste åtgärdas innan ärendet förs vidare. Att planera utan beaktande av de handikappades problem står helt enkelt i strid med lagstiftningen.

Vad gäller detaljerna i remissförslaget vill rådet säga följande:

I föreskrifter sid. 8 står under A14 att områdets permanenta topografi inte får förändras. Det skulle kunna innebära att även små förändringar i syfte att underlätta framkomligheten för rörelsehandikappade inte blir tillåtna. Därför måste sådana åtgärder ingå i skötselplanen och likaså en tydlig skyltning av de tillgängliga handikappvänliga gångvägarna .

Ett alltmer vanligt hjälpmedel för svårt rörelsehandikappade är olika motoriserade fordon (permobiler). När det under Allemansrätten och terrängkörningslagen på sidan 10 står att motorfordon inte får framföras i naturreservatet bör undantag kunna göras för vissa sådana handikappfordon i några delar av området som inte är klassade som "rofylld natur".

I Skötselplanen bör som följd av ovanstående under Särskilda planeringsåtgärder i sista meningen tilläggas att en minimering av "påverkan på omgivningen" inte får hindra att vissa åtgärder i syfte att underlätta framkomligheten för äldre och handikappade kan komma att vidtas.

Detsamma gäller, där det är lämpligt, också trappstängerna som då kan breddas med en ramp för rullstol eller liknande.

Slutligen vad gäller "Gångvägar" på sidan 33 bör dessa få en ytbeläggning som gör dem framkomliga för rörelsehandikappade, särskilt i sådana gångstråk som utvalts för att bli tillgängliga för handikappade. Där bör också synskadade särskilt beaktas.

Handikapprådet föreslår sålunda att remissmaterialet kompletteras med det som ovan sagts och att Handikapprådet därefter på nytt får tillfälle att yttra sig över det kompletterade förslaget.

KFKS 2008/214

Synpunkter på förslag till naturreservat Tollare

2008-06-08

Miljö och Stadsbyggnadsnämnden
KFKS 2008/214
Registrator
131 81 Nacka Kommun

Ang. planen för naturreservatet Tollare.

Vår uppfattning är att de till stor del består av otillgängliga bergknallar där ingen promenader.

En del av de värdefulla gamla ekbeståndet norr om Sockenvägen vid Apollostigen kommer att förlora stort på att få en återvinningscentral helt nära. Det kommer att störa naturupplevelsen och häckande ugglor kommer inte att finnas kvar. Man bör hitta en annan placering.

Vi vill att ången norr om Sockenvägen ska bli orörd. Många promenader där, joggar, rider, ägnar sig åt skärmflygning och flyg med hobbyplan etc. En utmärkt plats för spontan verksamhet.

Vi undrar vidare hur man kan tänka sig att bygga i de mest skyddsvärda områden??!
(rosa på kartan) Naturvärdesklasser sid 24.

Vi anser också att miljön nära Tollare Träsk ska lämnas orörd, att den bebyggelse som finns där är tillräcklig. Ska man "förtäta" området med ett större antal villor förlorar marken runt sjön sitt naturvärde och risken är stor att fågelsjön som ska fredas istället blir ofredad. Vatten utgör alltid en lockelse för människan och i det här fallet är det väl bra om sjön lämnas ifred så mycket som möjligt.

Dom kartor och ritningar på området som finns är svåra att ta ställning till eftersom mått och avstånd inte alltid stämmer med verkligheten. På kartorna är husen så små och naturen så stor. Tyvärr är det inte så det ser ut. (tex den irriterade vändplanen på Mellanbergsvägen!)

Kan det verkligen vara så att man vill försköna bilden av området spm de kommer att bli för lättare få igenom planen. Så kan det väl inte vara eller?

Hyresgästerna på Mellanbergsvägen
genom husombud

Lennart Andersson
Mellanbergsv. 4
132 42 Saltsjö-Boo
0708-34 17 13

Lannerfors, Brittis (Britt-Marie)

Från: Togge [torgny.domeij@gmail.com]

Skickat: den 3 juli 2008 03:24

Till: Miljö- och stadsbyggnadsnämnden (MSN)

Ämne: diariennr KFKS 2008/214 Remissvar om Tollare naturreservat, från Hyresgästföreningen Nacka-Värmdö 020708

Nacka 02-07-2008

Till Nacka kommun
Miljö och Stadsbyggnadsnämnden.

Angående förslaget naturreservat i Tollare.

Hyresgästföreningen Nacka-Värmdö ser mycket positivt på inrättande av naturreservat Tollare. Planarbetet synes gediget, och planen väl genomtänkt och bearbetad. Det är väsentligt att skydda natur och rekreationsområden, särskilt med tanke på den kraftiga tillväxt av bebyggelse och befolkningsutveckling som förutses i Nacka kommun. Tollare har goda förutsättningar som rekreationsområde.

Hyresgästföreningen i Nacka-Värmdö tillstyrker därför förslaget i stort. Vad beträffar den planerade småbåtshamnen är det väsentligt att den inte kommer att utföras på ett sådant sätt att den begränsar allemansrätten och allmänhetens tillträde till stränder i området.

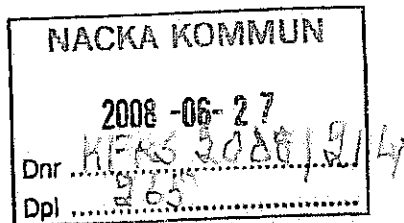
Planerad bostadsbebyggelse synes vara av rimlig omfattning och utgör ett gott tillskott till befintlig bebyggelse i området.

Enligt uppdrag.

Torgny Domeij
Remissansvarig
Hgf Nacka Värmdö

Till
Nacka kommun

131 81 Nacka

Saltsjö-Boo, den 2008-06-25

Angående remissförslag maj 2008 om naturreservatet Tollare.

Skall Nacka kommun inrätta ett naturreservat eller en naturpark/ekopark i Tollare?

När jag läser första delen av remissförslaget, får jag till stor del uppfattningen att Nacka kommun skall inrätta ett naturreservat i Tollare.

När man kommer fram till sidan 30 och rubriken "Skötselplan" får jag dock intrycket att detta inte kommer att bli ett naturreservat utan i stället en naturpark eller en ekopark.

Jag vill att Tollare skall bli ett **naturreservat** som inbegriper ett mycket större område än vad Nacka kommun för tillfället föreslår. Därför vill jag att Nacka kommun gör följande ändringar, för att södra Boo:s enda stora naturområde skall bevaras.

Sida 5: Syftet med Tollare naturreservat är att bevara (och utveckla) områdets värden ...

Sida 6: Hela 7:e punkten skall strykas (Rekreativsvärdet ska förstärkas med förbättrade möjligheter att röra sig längs naturstråk i området genom byggande av stigar och trappspänger.)

Sida 7: Naturreservatet skall också innefatta **hela** de föreslagna detaljplaneområdena Tollare 1a och 1b. Även områdena öster och väster om det inhägnade området för det nedlagda pappersbruket samt området norr om Johannes Petri skolan skall ingå i det blivande naturreservatet. Detta framgår mycket tydligt av naturvärdesklassningen avbildad på sidan 22. Dessa områden har högt eller mycket högt naturvärde.

Sida 11: På rad 15 skrivs det om "frihuggna ekar". Jag tycker dessa två ord skall strykas. Frihuggna ekar ökar kanske sikten för människorna, men jag betvivlar att fåglar och djur uppskattar att deras boplatser, sittpinnar och gömställen huggs ner.

Näktergalen vid Doktorsvägen i södra Lännersta tycks inte ha uppskattat den avverkning av träd och buskar, som Nacka kommun lät utföra för någon tid sedan.

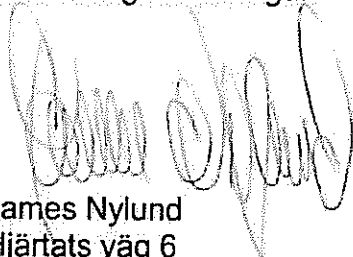
Skötselplan

- Använd alltid kunnig personal som tycker om vild natur.
- Inget nytt utlopp för Tollare träsk skall anordnas. Mänskliga ingrepp brukar fördärva naturkänslan. Jag tycker t. ex. att strandpartiet mellan Lännersta badplats och ångbåtsbryggan har changerat totalt och ser sterilt ut efter det att strandkoningen har bytts ut. Detsamma gäller Kilsvikens norra strand, där strandkoningen bytts ut. Samma sak riskerar att hända vid Tollare träsk, om man gör ingrepp där.
- På öppen gräsmark skall ingen årlig slåtter ske. Där skall endast ringbarkning och avverkning av inväxande asp utföras.
- Låt ekhagarna växa fritt och utför inga åtgärder där.
- Låt löv- och blandskogen växa fritt. Utför inga åtgärder där.

- Låt naturen sköta sig själv i skogarna.
- Anlägg inga nya gångvägar eller stigar. Låt dem som redan finns få finnas kvar. Enda skötselåtgärd är att ta bort träd som fallit över stigen/gångvägen.
- Det befintliga motionsspåret skall underhållas.
- Placera inte ut några bänkar och soffor. Då blir det naturpark.
- Inga nya bryggor skall byggas varken i Tollare träsk eller väster om gamla pappersbruket.
- Ingen bro skall byggas ut till Mårtens holme. Låt Mårtens holme vara svårtillgänglig och orörd, som ett verkligt naturreservat.
- En småbåtshamn får gärna finnas, men lägg den då mitt framför gamla Tollare pappersbruk, där den låg förut, och inte väster om bruket.
- Någon ny återvinningsstation skall inte anläggas längs Sockenvägen.
- Någon tunnel från Sockenvägen och söderut genom berget skall inte sprängas.
- Kraftledningen skall inte markförläggas. Om det skulle ske, går en hel del mark åt till en fördelningsstation, en kontrollbyggnad och ett ställverk.

Jag ser fram emot att Tollare blir ett naturreservat. Det skall dock innefatta **all naturmark** som idag inte är bebyggd. Vi människor skall sitta, vandra, plocka bär och åka skidor i naturen, men vi skall inte omvandla området till en park!

Med vänliga hälsningar

James Nylund
Hjärtats väg 6
132 46 Saltsjö-Boo
Lännersta 1:236, Lännersta 11:81

JÄRNTORGET

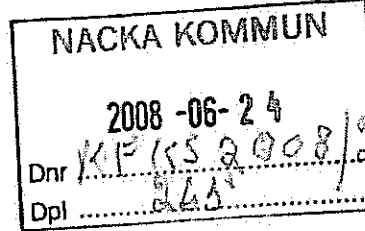
Mer än bara ett byggföretag

KFKS 2008/214

5.

Miljö och Stadsbyggnadsnämnden
KFKS 2008/214
Registrator
131 81 NACKA

Sundbyberg 2008-06-23

Förslag till bildande av naturreservat Tollare

Järntorget Bostad AB har i princip inget emot att naturreservat inrättas på del av vår fastighet Tollare 2:2

- Reservatsavgränsningen bör följa de "bebyggelsebubblor" vi kom överens om i programskedet och som vi sänt till Länsstyrelsen dat. 070319. Vi har ännu inte lagt fast alla hus och detaljer och justeringar kan behöva göras vid byggnadsprojektering därför bör lite marginal finnas, som gränsen är dragen nu ger den alltför knappt utrymme för den föreslagna bebyggelsen.

Dessutom ligger befintliga stigar långt utanför planerad bebyggelse som vi gemensamt kommit fram till efter mer än ett års gemensamt ritande som lämplig exploatering.

Att möjliggöra inom reservatet:

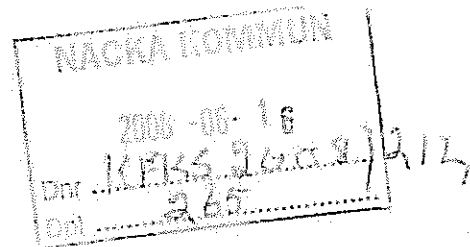
- Gallring av skog på sluttningarna runt bebyggelsen
- Död ved från gamla träd måste rensas framför allt där barnen vistas alltså nära ny bostadsbebyggelse och förskola.
- Höjjusteringar av den anlagda marken kring bebyggelsen. I de fall reservatsgränsen går nära påverkas reservatet och en passning måste göras.
- Fotbollsplanen plats?

Reglering av ersättningen för kommunens övertagande av vår mark till naturreservat förutsätts regleras i samband med exploateringsavtalet där övriga överlåtelse av mark sker mellan parterna.

Med vänliga hälsningar
JÄRNTORGET BOSTAD AB
556214-4716

Lars Svärd

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
KFKS 2008 / 214
Registrator 131 81 Nacka

Undertecknade Inga-Britt och Björn Höjer, som språkrör för "Kamratvägens Samfällighet" dvs alla boende på Kamratvägen 1, 2, 3, 4, 5, 6 och 8, 132 42 Saltsjö-Boo, önskar härmed göra följande remissyttrande gällande naturreservat Tollare, på kommunens hemsida presenterat under "Framtida naturreservat" inklusive underlag för Naturvärden och underlag för Rekreativsvärden.

De flesta av oss har njutit av naturen och fågellivet runt Tollare träsk i årtionden, ja några av oss ända sedan början av 1950-talet. Det innebär också besök med elevgrupper under tidiga morgnar både från Tollare folkhögskola och Björknäs grundskola. Vi uppskattar givetvis inrättandet av ett naturreservat. Men vi ifrågasätter i likhet med utredningens experter om de naturvärden, som skall bevaras, går att förena med förslaget till bebyggelse, med 24 villor efter Tollareträskets södra och östra strand.

De fåglar, som måste bevaras, huserar inte bara på vattnet utan även, som kattugglan, spillkråkan och nötväcken, i skogen intill träsket. De kräver ett visst lugn, och vi tror inte att de finns kvar efter villabygget. Vi motsätter oss därför bebyggelse av Tollare 1 A och Tollare 1 B.

Vi instämmer med utredningens påstående att minst 100 meters avstånd från bebyggelse behövs för en naturupplevelse. Vi kan inte se att det avståndet gäller efter den planerade bebyggelsen enligt NCC-s förslag.

Vi önskar också påpeka att ett förbud mot båtar, med eller utan motor, bör inrättas på Tollare träsk.

Slutligen ifrågasätter vi om en flyttning av återvinningscentralen i Eknäs till kanten av det föreslagna naturreservatet är en lämplig åtgärd med tanke på naturreservatets orörda och stämningsskapande miljö som rekreation för stressade Nackabor.

Tollare 13 juni 2008

För Kamratvägens Samfällighet

Inga-Britt Höjer
fd lärare i Björknäs skola

Björn Höjer
fd lärare och rektor på Tollare folkhögskola

Adress: Kamratvägen 8, 132 42 Saltsjö-Boo
Telefon: 08-715 13 17
e-post: bjorn_hojer@hotmail.com

Kommunstyrelsens arbetsutskott
26 augusti 2008

§ 200

KFKS 1998/159, 2007/489

Bildande av naturreservat Tollare, remissförslag maj 2008

Yttrande

Beslut

Arbetsutskottet har följande synpunkter på förslag till bildande av naturreservat Tollare.

Förslaget behöver omarbetas utifrån de synpunkter och förslag som framställs i denna tjänsteskrivelse, daterad 2008-08-14, med hänsyn till de aspekter som kommunstyrelsen har att beakta; bostäder, arbetsplatser, kommunens mark och ekonomi. Inriktningen ska vara att avgränsa naturreservatets utbredning så att det får en mer sammanhållen form. Behovet av att skydda särskilt värdefull natur inom bebyggelseområdet ska lösas genom bestämmelser i detaljplanerna.

Ärendet

Ett förslag till bildande av naturreservat Tollare har skickats till kommunstyrelsen för samråd. Förslaget omfattar föreskrifter och skötselplan för naturreservat Tollare. Syftet med naturreservat Tollare är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation och biologisk mångfald. Rekreativvärden består främst av omväxlande naturupplevelser inom ett större naturområde. Reservatets biologiska naturvärden är framför allt knutna till äldre träd och skog med ek och tall.

Förslag till bildande av naturreservat Tollare angränsar direkt till pågående planarbeten i Tollare och omfattar delvis områden inom Tollare som i planarbetena planeras för bebyggelse och infrastruktur. Förslaget till naturreservatet omfattar även del av lagakraftvunnen detaljplan för del av Lännersta; Soldatvägen, Blåmesvägen, Grönfinksvägen m fl, bl a förlängningen av Soldatvägen som ska anläggas. Förslag till naturreservat Tollare påverkar och begränsar möjligheten att uppföra och anlägga delar av den planerade bebyggelsen och infrastrukturen i Tollareområdet samt att genomföra detaljplanen för del av Lännersta.

Tollareområdet planeras för ca 700 nya bostäder med blandad bebyggelseform såsom flerbostadshus och olika former av småhus. Området kommer att omfatta 6 detaljplaner, se bilaga 2 (detaljplan 1a, 1b, 2, 3 och 4; övervägande del på NCC:s fastigheter) och bilaga 3 (detaljplan på Järmtorget fastighet). Området kommer förutom bostäder även att innehålla ett flertal arbetsplatser inom servicesektorn, t ex förskola, affär och restaurang, samt plats för rekreation och friluftsliv.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse med bilagor 1-5 den 14 augusti 2008

Deltar ej i behandlingen av ärendet

Karl-Axel Johansson är ej närvarande under behandlingen av detta ärende pga. jäv.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens arbetsutskott
26 augusti 2008

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade att yttra sig enligt exploateringsenhetens förslag, men att avsnittet om en ny tidplan för synkronisering av detaljplaneläggning för delplanerna 1a och 1b i Tollare och utarbetandet av naturreservat Tollare tas bort.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2008-08-14

Dnr 159/1998 214, Dnr 489/2007 214

Projekt 9309

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Yttrande avseende förslag till bildande av naturreservat Tollare, Nacka kommun - Remissförslag maj 2008

Yttrande

Upprättat på exploateringsenheten i augusti 2008

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott har följande synpunkter på förslag till bildande av naturreservat Tollare.

Förslaget behöver omarbetas utifrån de synpunkter och förslag som framställs i denna tjänsteskrivelse, daterad 2008-08-14, med hänsyn till de aspekter som kommunstyrelsen har att beakta; bostäder, arbetsplatser, kommunens mark och ekonomi. Inriktningen ska vara att avgränsa naturreservatets utbredning så att det får en mer sammanhållen form. Behovet av att skydda särskilt värdefull natur inom bebyggelseområdet ska lösas genom bestämmelser i detaljplanerna.

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar information till protokollet om en ny tidplan för synkronisering av detaljplaneläggning för delplanerna 1a och 1b i Tollare och utarbetandet av naturreservat Tollare enligt förslag i tjänsteskrivelsen.

Sammanfattning

Ett förslag till bildande av naturreservat Tollare har skickats till kommunstyrelsen för samråd. Syftet med naturreservat Tollare är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation och biologisk mångfald. Föreslaget område för naturreservat Tollare angränsar direkt till pågående planarbeten i Tollare och omfattar delvis områden inom Tollare som i planarbetena planeras för bebyggelse och infrastruktur. Förslaget till naturreservatet omfattar även del av lagakraftvunnen detaljplan för del av Lännersta; Soldatvägen, Blåmesvägen, Grönfinksvägen m fl. Förslag till naturreservat Tollare påverkar och begränsar möjligheten att uppföra och anlägga delar av den planerade bebyggelsen och infrastrukturen i Tollareområdet samt att genomföra detaljplanen för del av Lännersta.

Postadress
Nacka kommun
131 81 Nacka

Besöksadress
Granitvägen 15

Telefon
Växel 08 718 80 00
Direkt 08 718 96 72
Mobil 070 431 96 72
Fax 08 718 95 15

E-post
christina.gerremo@nacka.se
www.nacka.se
Organisationsnummer
212000-0167

Det pågående planarbetet i Tollareområdet sker utifrån det program som har godkänts i kommunstyrelsen 2006-10-27. Programmet redovisar områden för bebyggelse, infrastruktur samt frilufts- och promenadområden. Tollareområdet planeras för ca 700 nya bostäder med blandad bebyggelseform såsom flerbostadshus och olika former av småhus. Området kommer förutom bostäder även att innehålla ett flertal arbetsplatser inom servicesektorn, t ex förskola, affär och restaurang, samt plats för rekreation och friluftsliv.

Förslag till bildande av naturreservat Tollare måste omarbetas för att anpassas bättre till de pågående planarbetena i Tollareområdet samt till den lagakraftvunna detaljplanen vid Soldatvägen m fl. Förslaget innebär en alltför långtgående sammanblandning och integration av de två olika markanvändningsfunktionerna bostadsområde och naturreservat. Det är nödvändigt att redovisade synpunkter och förslag, enligt denna tjänsteskrivelse daterad 2008-08-14, beaktas vid en omarbetning av förslag till naturreservat för att möjliggöra den planerade bebyggelsen och infrastrukturen.

En inriktning som förordas är därför att avgränsa naturreservatets utbredning så att det får en mer sammanhållen form. Behovet av att skydda särskilt värdefull natur inom bebyggelseområdet kan lösas genom bestämmelser i detaljplanerna .

Ärendet

Ett förslag till bildande av naturreservat Tollare har skickats till kommunstyrelsen för samråd. Förslaget omfattar föreskrifter och skötselplan för naturreservat Tollare. Syftet med naturreservat Tollare är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation och biologisk mångfald. Rekreativvärden består främst av omväxlande naturupplevelser inom ett större naturområde. Reservatets biologiska naturvärden är framför allt knutna till äldre träd och skog med ek och tall.

Förslag till bildande av naturreservat Tollare angränsar direkt till pågående planarbeten i Tollare och omfattar delvis områden inom Tollare som i planarbetena planeras för bebyggelse och infrastruktur. Förslaget till naturreservatet omfattar även del av lagakraftvunnen detaljplan för del av Lännersta; Soldatvägen, Blåmesvägen, Grönfinksvägen m fl, bl a förlängningen av Soldatvägen som ska anläggas. Förslag till naturreservat Tollare påverkar och begränsar möjligheten att uppföra och anlägga delar av den planerade bebyggelsen och infrastrukturen i Tollareområdet samt att genomföra detaljplanen för del av Lännersta.

Tollareområdet planeras för ca 700 nya bostäder med blandad bebyggelseform såsom flerbostadshus och olika former av småhus. Området kommer att omfatta 6 detaljplaner, se bilaga 2 (detaljplan 1a, 1b, 2, 3 och 4; övervägande del på NCC:s fastigheter) och bilaga 3 (detaljplan på Järntorget fastighet). Området kommer förutom bostäder även att innehålla ett flertal arbetsplatser inom servicesektorn, t ex förskola, affär och restaurang, samt plats för rekreation och friluftsliv.

Kommunstyrelsen godkände 2006-10-27 ett program för Tollareområdet. En startpromemoria för detaljplan 1a, 1b, 2, 3 och 4 godkändes av kommunstyrelsen 2007-06-04 och startpromemorian för detaljplanen på Järntorget fastighet godkändes av kommunstyrelsen 2008-02-11. Kommunen har upprättat detaljplaneavtal med båda

exploatörerna i Tollareområdet; NCC och Järmtorget. Två detaljplaner för del av Tollare, delplan 1a Tollare träskväg och delplan 1b Mellanbergsvägen, har varit på utställning t o m 13 juni 2008. Detaljplan 2 och 3 planeras att gå ut på samråd under hösten/vintern 2008.

Tidplan för att godkänna förslaget till naturreservat Tollare i Miljö och Stadsbyggnadsnämnden (MSN) har synkroniserats med tidplanen för att tillstyrka de första detaljplanerna inom Tollare efter utställning; delplan 1a – Tollare träskväg och 1b – Mellanbergsvägen. I denna tidplan var ambition att få ett antagande av naturreservat Tollare samt delplan 1a och 1b i kommunfullmäktige (KF) i oktober 2008.

Synpunkter och förslag

Förslag till bildande av naturreservat Tollare

Det förslag till bildande av naturreservat Tollare som har framtagits av Trafik, Natur & Fritid på uppdrag av kommunstyrelsen påverkar den planerade bebyggelsen och infrastrukturen i Tollareområdet i stor omfattning. De pågående planarbetena i Tollareområdet sker utifrån det program som har godkänts i kommunstyrelsen 2006-10-27. Programmet redovisar områden för bebyggelse, infrastruktur samt frilufts- och promenadområden. I programmet anges att området kring Tollare träsk planeras att förordnas som naturreservat. Det framgår även att en framtida reservatsbildning bör prövas till mindre delar även på privat mark både norr och söder om Sockenvägen. Programmet anger samtidigt vilka områden som är lämpliga för bebyggelse och infrastruktur.

Förslag till bildande av naturreservat Tollare måste omarbetas för att anpassas bättre till de pågående planarbetena i Tollareområdet samt till den lagakraftvunna detaljplanen vid Soldatvägen m fl. Förslaget innebär en alltför långtgående sammanblandning och integration av de två olika markanvändningsfunktionerna bostadsområde och naturreservat. Enligt 7 kap. §5, 6, 30 i miljöbalken kommer bl a markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet att inskränkas inom reservatet när naturreservatet Tollare är bildat. Både förutsedda och oförutsedda konflikter kommer därmed att uppstå vilka är mycket svåra att reglera i bestämmelserna för ett naturreservat. Själva tanken med ett naturreservat bör vara att tydliggöra exklusiviteten i ett värdefullt naturområde. Medlen för detta är en klar avgränsning och generella bestämmelser som är tydliga och kan efterlevas. Det är nödvändigt att nedanstående synpunkter och förslag beaktas vid en omarbetning av förslag till naturreservat för att möjliggöra den planerade bebyggelsen och infrastrukturen. Samtidigt är en omarbetning också angelägen för att vidmakthålla förtroendet för naturreservatet som funktion och markreglerande bestämmelse.

En inriktning som förordas är därför att avgränsa naturreservatets utbredning så att det får en mer sammanhållen form. Behovet av att skydda särskilt värdefull natur inom bebyggelseområdet kan lösas genom bestämmelser i detaljplanerna. Här är möjligheterna betydligt större att mer specifikt reglera detaljer i markanvändningen och olika rättigheter för berörda.

- En ny ledning för avrinning från Tollare träsk måste anläggas med anledning av ny exploatering inom delplan 1a. Förslag är att ledningen placeras direkt väster

om fastigheten Tollare 1:147 och Tollare 1:149. Området ligger inom föreslaget naturreservat. Vi förutsätter att ny ledning är möjlig att anlägga inom naturreservatet utifrån det som nämns under rubriken "Vattenregleringsanordningar" på sid 37 i förslag till naturreservat.

- En tunnel ska anläggas genom berget söder om Sockenvägen och öster om Mellanbergsvägen enligt programskiss, bilaga 4. Tunneln är viktig för att skapa ytterligare en in- och utfart till Tollareområdet utöver Hedenströms väg – för både bil- och busstrafik. SL har framfört krav på en ytterligare in- och utfart till det nya Tollareområdet för att kunna trafikera området med kollektivtrafik. I tunneln byggs även en gång- och cykelväg. Tunneln ingår i delplan 1b, Mellanbergsvägen. I förslag till naturreservat bör tunneln markeras på karta för att tydliggöra dess sträckning och möjliggöra ett genomförande. Ovanliggande naturområde kommer att förbli orört.
- En förutsättning för den planerade bebyggelsen i kommande detaljplan 2 och 3 är att befintliga kraftledningar i gränsen mot Lännersta markförläggs. Markförläggning av en utav de två högspänningsledningarna ska ske genom ovannämnda tunnel. Naturreservatet måste ge förutsättning för att anlägga högspänningsledningen genom tunneln. Ledningen bör markeras på karta i naturreservatet för att tydliggöra sträckningen.
- Den andra högspänningsledningen, se punkten ovan, ska markförläggas i berget öster om tunneln. Elbolagen godkänner inte samförläggning av de två högspänningsledningarna av säkerhetsskäl. För markförläggningen behöver borring ske i berget öster om tunneln, från Sockenvägen ned till Lännersta sunden. Området är markerat som naturreservat. Naturreservatet måste ge förutsättning för att anlägga högspänningsledningen genom berget. Ledningen bör markeras på karta i naturreservatet för att tydliggöra sträckningen.
- Parkeringsplats för besökare till naturreservatet är föreslagen på samma plats, norr om Sockenvägen vid Apollostigen, som i delplan 1b - Mellanbergsvägen har angivits som plats för en ny återvinningsstation för Tollareområdet. I planarbetet för Tollare har det varit svårt att hitta andra lämpliga platser för en återvinningsstation. Med en utökad bebyggelse om ca 700 bostäder i Tollare är det viktigt att en ny återvinningsstation upprättas i Tollareområdet för att ge förutsättningar för återvinning. Om inte föreslagen plats för återvinningsstationen vid Apollostigen är lämplig behöver en annan plats hittas i området.
- En ny elstation / omväxlingsstation (E-område) är planerad att ligga söder om Sockenvägen i gränsen mot Lännersta inom område som är angivet som naturreservat. En mindre elstation ligger där redan idag. Den nya elstationen är en förutsättning för att kunna markförlägga högspänningsledningarna som nämnts ovan. Elstationen ingår i delplan 1b – Mellanbergsvägen. E-området måste undantas från naturreservatet.
- En spillvattenledning måste anläggas väster ut från delplan 1a och 1b mot Tollare folkhögskola för vidare sammankoppling med ny sjöledning i Skurusundet till Saltsjö-Duvnäs för att nå Henriksdalsverket. En

ledningsdragning österut är inte aktuellt då Käppalaverket inte har kapacitet för Tollareområde. Spillvattenledningen är planerad att anläggas genom "Tollareparken"- i dalen mellan delplan 1b och Tollare folkhögskola. Området är markerat som naturreservat. Det måste skapas möjlighet för ledningsdragningen genom området, från delplan 1b och över till Tollare folkhögskola, för att kunna lösa avloppet till den nya exploateringen.

- Naturreservatet måste generellt ge förutsättningar för att anlägga de ledningar som behövs för vatten och avlopp (VA), el, tele, fjärrvärme m m, för den nya bebyggelsen, se bl a förslag till VA-plan bilaga 5 (bilaga till ram- och detaljplaneavtal mellan NCC och kommunen).
- "Tollareparken" – dalen mellan delplan 1b och Tollare folkhögskola är tänkt att nyttjas för lek och rekreation för boende inom de kommande bebyggelseområdena i Tollare och för boende i närheten av Tollareområdet. Naturreservatsföreskrifterna bör skapa möjlighet till dessa funktioner. I annat fall bör området undantas från naturreservatet.
- Området för infartsvägen till det nya Tollareområdet, dvs förlängningen av Hedenströms väg förbi befintligt ridstall, sydöst om Tollare folkhögskola, måste undantas från naturreservatet. Infartsvägen är nödvändig för att komma in i det nya bostadsområdet vid det gamla pappersbruket. Området är nu angivet som naturreservat.
- En gångstig / trappa ska anläggas från Elevhemsvägen till det ny bostadsområdet i sydvästra Tollare. Gångstigen / trappan bör markeras ut inom naturreservatet för att kunna anläggas i samband med den nya bebyggelsen.
- Vid Lännersta sunden i västra Tollareområdet ska en småbåtshamn anläggas. Intill hamnen är ett flertal sjöbodar planerade. Området är idag markerat naturreservat. Småbåtshamnen, sjöbodarna samt vägen dit bör undantas från naturreservatet. Naturreservatsgränsen bör inte gå ända ned till vattnet utan dras förslagsvis norr om sjöbodarna. Naturreservatet ska även ge förutsättningar för det bad som är planerat väster om småbåtshamnen.
- Förslag till naturreservat Tollare gränsar mot skoltomten till Johannes Petri skola. Skolbarnen nyttjar skogen inom skoltomten för lek. Om naturreservatet ska ansluta mot skoltomten rekommenderas att ett stängsel sätts upp i tomtgräns för att undvika konflikt mellan skolbarnens lek och användningen av naturreservatet. Alternativt flyttas reservatsgränsen så att barnen kan leka i skogen även fortsättningsvis.
- En ny detaljplan håller på att upprättas på Järntorget fastighet norr om Sockenvägen, mitt emot Johannes Petri skola, kallad Tollareängen. Ny bollplan på parkmark planeras vid Tollareängen för boende i hela Tollareområdet, direkt öster om den planerade bebyggelse, på kommunens mark. Bollplanen kräver även en väg för skötsel fordon för underhåll. Bollplanens yta är angivet som naturreservat, vilket hindrar möjligheten att anlägga bollplanen. Reservatsgränsen bör justeras för att möjliggöra bollplanen.

- En stor del av den planerade bebyggelsen i delplan 1b – Mellanbergsvägen vetter mot en norrsluttning (söder om bebyggelsen) som är markerat som naturreservat. En förutsättning för den nya bebyggelsen i söder är gallring av vegetationen på norrsluttningen för att få tillräcklig med solljus till bostäderna. Ett naturreservat med befintlig vegetation som angränsar direkt mot den nya bebyggelsen fungerar inte. Bostäderna skulle få för lite solljus. Området söder om delplan 1b bör undantas i sin helhet från naturreservatet.
- Generellt sett bör det finnas en viss distans mellan föreslaget område för naturreservat Tollare och den bebyggelse som planeras i Tollareområdet för att inte skapa konflikt mellan de olika markanvändningsområdena. En distans är viktigt för ljusförhållanden till ny bebyggelse, möjlighet till utrymme för bra höjjustering mellan ny anlagd mark för bebyggelse och naturmarken och utrymme för att kunna uppföra och anlägga ny bebyggelse och nya ledningar för bl a vatten och avlopp, el och tele m m utan att påverka naturreservatet. En distans är viktigt för att inte motverka vare sig syftet med naturreservatet och den nya bebyggelsen.
- Gångvägar respektive gångstigar angivna i förslag till naturreservatet bör ses över så att planerade anläggningarna i planarbetet för Tollare kan utföras och uppnå sitt syfte. Belysning behövs längs vissa av dessa stråk genom naturreservatet.

Förslag till naturreservat Tollare påverkar även den lagakraftvunnen detaljplan för del av Lännersta; Soldatvägen, Blåmesvägen, Grönfinksvägen m fl:

- Detaljplan för del av Lännersta; Soldatvägen, Blåmesvägen, Grönfinksvägen m fl är lagakraftvunnen. Delar av planområdet ligger nu inom förslag till naturreservatet Tollare. För att kunna genomföra detaljplanen, bland annat för att anlägga en ny gata, måste detta område undantas från naturreservatet. Gränsen för naturreservatet får flyttas och istället ligga i planområdets gräns, så att hela planområdet ligger utanför naturreservatet.

Det är viktigt att påpeka att ordningsföljden av ovan redovisade synpunkter och förslag inte har något samband med vikten av att respektive punkt blir beaktad. Samtliga punkter är viktiga av olika skäl.

För att nå en bra slutprodukt för Tollareområdet som fungerar för framtiden, både för det kommande naturreservatet och den nya bebyggelsen och infrastrukturen måste den omarbetning som krävs ske samordnat.

Ny tidplan för synkronisering av förslag till naturreservat och delplan 1a och 1b i Tollare

Förslag till naturreservat kan nu tidigast godkännas av Miljö och Stadsbyggnadsnämnden efter att kommunstyrelsens yttrande har beslutats i kommunstyrelsens arbetsutskott och synpunkter har överlämnats till Miljö och Stadsbyggnadsnämnden.

Kommunstyrelsens yttranden behandlas i kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 augusti 2008, vilket medför att den synkroniserade tidplanen flyttas fram minst 1 månad enligt följande förslag:

- * MSN 24 september 2008: Godkännande av förslag till naturreservat samt tillstyrkan om delplan 1a och 1b.
- * KSAU 30 september 2008. Tillstyrkan av förslag till naturreservat samt delplan 1a och 1b.
- * KS 27 oktober 2008. Tillstyrkan av förslag till naturreservat samt delplan 1a och 1b.
- * KF 17-18 november 2008: Antagande av naturreservat Tollare samt delplan 1a och 1b.

Exploateringsenheten

.....
Pia Ström Sjöberg
Exploateringschef

.....
Christina Gerremo
Exploateringsingenjör

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Förslag planområden 1a, 1b, 2, 3 och 4 i Tollare
3. Förslag planområde Tollareängen
4. Programskiss rev 2006-10-02
5. Förslag på VA-plan enligt Ram- och detaljplaneavtal mellan NCC och kommunen

2008-06-16

KFS 2008/214

Dnr KUN-2008/12

Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden

Yttrande över förslag till bildande av naturreservat Tollare

Förslag till beslut

Ordförande beslutar, med stöd av kommunallagens bestämmelser om ärenden som är så brådskande att nämndens beslut inte kan inväntas, att tillstyrka förslaget till bildande av naturreservat Tollare.

Ärendet

Det aktuella området har stora värden ur natur-, kultur och rekreationssynpunkt. Syftet med att föreslå Tollare som naturreservat är att bevara och utveckla områdets användning för rekreation och naturupplevelser. Förslaget överensstämmer med Nackas översiktsplan. Området är det största sammanhängande naturområdet som direkt gränsar till befintliga och planerade bostadsområden i södra Boo. Ett av de viktiga värdena är funktionen som närnatur. Förutsättningarna att bevara de värdefulla träden och säkra en återväxt är goda. Ett återupprättande av ett öppnare eklandskap med frihuggna ekar och hagmarksliknande marker, gynnar såväl kultur- och upplevelsevärden, som fortbeståndet av vidkroniga gamla ekar. Vålhävdade kulturmarker är uppskattade för rekreation, vilket gynnas av det aktuella förslaget.

Kulturhistoria

Tollare gård som ligger i den odlade dalgången ger än i dag ett samlat intryck av lantlig miljö, och bidrar till områdets upplevelsevärden. Eklandskapet intill de öppna markerna, som sträcker sig från folkhögskolans område och över till andra sidan Sockenvägen, har en central del av detta värde. Tollare har i kommunens kulturminnesvårdsprogram värderats som en s.k. helhetsmiljö. Tollare gård var ursprungligen en mindre gård. Under 1800-talet bytte gården ägare flera gånger och utvecklades, liksom många gårdar i Stockholms närhet, till en ståndsmässig bostad snarare än en bondgård. Den fortsatta utvecklingen av gården till folkhögskola har inneburit förändringar av gårdsmiljön. Trots dessa förändringar är de historiska spåren i landskapet, med gården och den tillhörande odlingsmarken, fortfarande avläsbara.

Kulturnämnden

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post
Nacka kommun 131 81 Nacka		Växel 08-718 80 00 Direkt Mobil Fax 08-718 91 16	www.nacka.se Organisationsnummer 212000-0167

Det finns inga kända förhistoriska lämningar inom området, men Tollare gård har anor från 1400-talet. Detta innebär att vissa marker odlades redan då. Landskapstrukturen med odling, vägar och gårdar har, liksom på många andra platser, varit stabil under flera århundraden och fram till andra halvan av 1900-talet.

Synpunkter

Det är positivt för kulturmiljön i det aktuella området att det bildas ett naturreservat. Reservatet och dess skötselprogram borgar för att området, med dess kulturhistoriska värden, förstärks och bevaras till glädje och kunskap för alla som besöker området. Vad gäller de planerade informationsskyltarna vid områdets entréer, är det viktigt att dessa även innehåller information om områdets kulturhistoria.

Tobias Nässén
Ordförande Kulturmännen

Prioritet: Hög

Hej,

Jag heter Lisen Jansson och är boende på Soldatvägen i Lännersta, vi har en detaljplan DP377 som vunnit laga kraft, men jag har en fråga, enligt förslaget till naturreservat i Tollare som presenterades på nätet i måndags 12/5 så är området där förlängningen av Soldatvägen skall gå upp till Stockholmsberget rosafärgad, alltså klassad som en 1:a enligt naturvärdesklass skalan, får man verkligen bygga på sådan mark?

Tacksam för svar.

Mvh Lisen Jansson

Vårkänslor? Hitta någon att dela dem med! [MSN Dejting](#)

Lännersta 2008 07 02

Nacka Kommun
Planenheten
131 81 Nacka

Remissvar om naturreservat Tollare.

Att inrätta ett naturreservat kring Tollare, ser vi som mycket positivt. Men avgränsningen tar för liten hänsyn till de stora natur- och rekreationsvärden som ännu finns utanför det föreslagna området inom Tollare. Avgränsningen tycks helt styrd av planerad bebyggelse. Att naturreservatsutredningen visat på mycket höga naturvärden inom vissa områden utanför det föreslagna reservatet, har inte beaktats. Detta innebär att naturreservat blir orimligt splittrat och fragmenterat. Natur- och rekreationsvärden minskar därmed väsentligt. Nacka kommun har valt att avstå från att med sitt planmonopol försvara de närboendes intressen av rekreationsområden och natur tillförmån för NCCs exploateringsintressen. Det är beklagligt.

Vi anser att hela området söder om Tollare träsk samt ytterligare delar av område Mellanbergsvägen ska ingå i ett kommande naturreservat i enlighet med våra tidigare ingivna remissvar.

Lännersta Villaägareförening

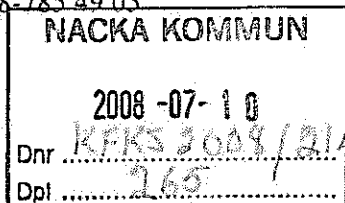
Gösta Hultén

Ordförande

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Naturvårdsenheten
Örjan Hallnäs
08-785 49 05

YTTRANDE

Datum
2008-07-10

Beteckning
511-2008-41917

I (11)

23

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
KFKS 2008/214
Registrator
131 81 NACKA

Yttrande över förslag till Tollare naturreservat i Nacka kommun

Länstyrelsen har fått ett förslag till Tollare naturreservat för samråd enligt 25 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Länstyrelsen vill inledningsvis framföra att det är positivt att området blir naturreservat i enlighet med programmet för skydd av tätortsnära natur, *Aldrig långt till naturen*.

Planerandet av naturreservatet sker parallellt med framtagande av detaljplaner för angränsande områden på Tollare.

Synpunkter

Avgränsning

Länstyrelsen har beslutat om upphävande av strandskydd för område som för närvarande håller på att detaljplaneras. Ett mindre område vid Tollarebergen har, i förhållande till kommunens ansökan, undantagits från upphävande av strandskydd. Länstyrelsen anser att detta område bör infogas i reservatsförslaget när beslutet om upphävande av strandskydd har vunnit laga kraft.

Reservatsföreskrifter

Det är viktigt att föreskrifterna är så entydiga som möjligt. Nedan följer några förslag på förändringar av vissa lydelse. Kontakt kan även gärna tas direkt med Länstyrelsen för eventuell vidare diskussion kring den slutliga utformningen av föreskrifterna.

A-föreskrifter, som gäller markägare och sakägare

Föreskrift A4 bör ändras. Motorbana och skjutbana utgör anläggningar och inte verksamheter. Anläggningar regleras i A1. Förslagsvis kan A1 formuleras utförligare, t.ex. "uppföra byggnad, mast, sportanläggning eller annan anläggning."

Föreskrift A7 bör kortas så att den sista delen, om flytt av död ved, istället tas upp som en skötselåtgärd i skötselplanen där åtgärderna kan beskrivas utförligare.

Vad som är förbjudet enligt **föreskrift A14** kan vara svårt att avgränsa.

Länstyrelsen föreslår följande lydelse: "gräva, spränga, borra, dika, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning."

Undantag för markläggning av kraftledning

För tydlighets skull kan man efter A-föreskrifterna göra undantag för eventuell markläggning av ledning, förslagsvis: "Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för markläggning av den kraftledning som går genom området."

C-föreskrifter för allmänheten

Föreskrift C1 bör ändras eller kortas. Den sista meningen i föreskriften, "Att plocka blommor, bär eller svamp är tillåtet med allemansrättens begränsningar", kan missförstås, eftersom det även finns begränsningar i form av fridlysningar. Länsstyrelsen föreslår istället följande lydelse för föreskriften i sin helhet "fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetation i övrigt genom att t.ex. gräva upp växter som ris och örter, eller ta bort mossor, lavar eller vedlevande svampar"

Efter föreskrifterna kan man under en särskild rubrik (*Upplysningar*) informera om andra bestämmelser som gäller i reservatet, exempelvis:

"I reservatet gäller också övriga bestämmelser till skydd för naturmiljön. Bland dessa kan nämnas följande:

Fridlysningsbestämmelserna. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845)."

Under rubriken *Allemansrätten och terrängkörningslagen* anges att det enligt allemansrätten inte är tillåtet att skräpa ner. Man kan med fördel även hänvisa till 15 kap 30 § miljöbalken.

Beskrivningen av reservatet

I beskrivningen finns ett kortare avsnitt om kulturhistoriskt värde och markanvändning, vilket är en mycket bra ansats. Det vore dock en fördel om denna information kunde kopplas till de efterföljande kartorna, vilka i föreliggande version är svårtydda eller oläsliga. Genom detta skulle omfattningen och placeringen av olika markslag och lämningar bli tydligare, inte minst i förhållande till den föreslagna skötseln.

Länsstyrelsen anser även att beskrivningen av de kulturhistoriska värdena skulle kunna göras något fylligare. Förslagsvis skulle en kortare text om eklandskapet och dess historiska koppling till Tollare Gård kunna infogas. Pappersbruket ingår inte i reservatet, men i den mån det har påverkat kringliggande natur, kan även detta vara värt att ta upp.

Övriga synpunkter på beslutet

Avgränsningskartan bör benämnas "beslutskarta". Eftersom detaljrikedomen är hög, bland annat med många angränsande småtomter, bör en karta med hög upplösning användas, förslagsvis i skala 1:10 000. För tydlighets skull bör

gränsen på kartan ha tätare prickning eller utgöras av heldragen linje. På beslutskartan är det mycket lämpligt att fastighetsgränser finns med och är tydliga.

Ange gärna SFS-nummer när en lag eller förordning nämns första gången i respektive dokument. Se även över så att lagars och förordningars namn är korrekt angivna, tex "förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m." och "miljöbalken (1998:808)".

Under rubriken *Hur syftet ska tryggas* anges att stränderna ska bibehållas som naturstränder. I samband med pågående detaljplanering intill reservatet föreslås strandpromenader anläggas utanför planområdet, längs delar av södra stranden mot Lännerstasunden. Länsstyrelsen har ingen erinran mot detta, men anser att syftet bör ändras, förslagsvis så att andra punkten under *Hur syftet ska tryggas* får följande lydelse: "Huvudsakligen bibehålls stränderna som naturstränder. Förutom att strandpromenad avses anläggas fram till småbåtshamnen ska inga andra anläggningar tillkomma längs stränderna."

Som följer 5 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska det framgå av reservatsbeslutet att beslutsmyndigheten har gjort en prövning av reservatets förenlighet med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Skötselplanen

När det gäller skötselplanen har Länsstyrelsen inte haft möjlighet att i detalj gå igenom de föreslagna åtgärderna, men de synes generellt vara väl anpassade till de värden som finns i reservatet.

Textavsnitt i beslutsdelen som ger en mer utförlig beskrivning av området kan med fördel istället läggas som en beskrivningsdel i skötselplanen. För förslag på disposition, se gärna Naturvårdsverkets handbok *Bildande och förvaltning av naturreservat*, rapport 2003:3.

Vid handläggningen av detta ärende har Länsstyrelsens naturvårdsenhet samrått med planavdelningen och kulturmiljöenheten.

Anders Nylén
Naturvårdschef

Örjan Hallnäs
Miljöhandläggare

Kopia till akten

Nacka Miljövårdsråd

NACKA KOMMUN	
2008-07-01	
Dnr	KFKS 2008/214
Dpl	265

Nacka 2008-06-30

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
KFKS 2008/214
Registrator
Nacka kommun
131 81 Nacka

Remissvar avs. samråd för förslag till bildande av naturreservat Tollare.

Nacka Miljövårdsråd tillstyrker bildandet av naturreservat vid Tollare, men anser att detaljplaneområdena Tollare träskväg och Mellanbergsvägen också skall ingå i naturreservatet samt att planerad miljöstation förläggs utanför reservatet.

Nacka kommunfullmäktige har 1985 fattat ett principbeslut om att avsätta naturområden kring Tollare Träsk till naturreservat och detta planeras fortfarande.

Vi är naturligtvis positiva till det pågående arbetet med att avsätta mark till naturreservat kring Tollare träsk.

Men vi ställer oss frågande inför den så ofta tillämpade metoden i Nacka, att vid bildande av naturreservat passa på att exploatera områden närmast reservatet och därigenom reducera värdet av reservatsbildningen. Exempel är det nya växthuset vid Långsjön, exploateringar vid Aborrträsk, Skgösöreservatet och (planerade) Telegrafberget.

Vi hänvisar till naturreservatsutredningens och andra utredningars beskrivningar av betydelsen av sammanhängande naturområden och buffertzoner.

På samrådsmöten för deldetaljplaner samt möten i Nacka naturvårdsråd har kommunen flera gånger framhållit att planeringen av delområdena för Tollare inkl. naturreservatet sker samtidigt och med "parallella processer". Invändningar om att naturreservatet borde fastställas först har bemötts med argumentet att planerna för exploatering kan helt avbrytas, om man kommer fram till ett sådan lösning. Om detta är sant finns det alltså inga formella eller kontraktsmässiga hinder att göra detta.

I Nacka kommuns **gällande översiktsplan** är marken för delområde Tollare Träskväg och Mellanbergsvägen klassad som naturmark.

Den totala sammanfattningen av naturreservatsutredningen säger: "**Sammanfattningsvis kan det konstateras att betydande delar av värdekärnorna, även de som berör båda värdena (naturvärden och rekreationsvärden) kommer i konflikt med förslag till bebyggelse. Detta bör fortsättningsvis beaktas i bl. a. prövningen av upphävande av strandskydd.**"

Av ovanstående skäl anser Nacka Miljövårdsråd, att detaljplaneområdena Mellanbergsvägen och Tollare träskväg skall fortsätta att vara naturmark och sammanhängande ingå i naturreservatet Tollare.

Planområdet är ett viktigt, naturskönt och uppskattat rekreationsområde för ett c:a 8.000 boende i närområdet.

När den pågående exploateringen av Tollare är klar kommer detta att vara det enda större rekreationsområdet i södra Boo. Dessutom kommer det att vara en viktigt och nära liggande rekreationsområde för de befintliga och de många nya bostäderna väster om Skurusundet.

I den naturreservatsutredning som gjorts 2007-2008 säger man inledningsvis: "Just denna typ av områden är också vad Stockholmsregionen har störst brist på. Tillika är skyddsbehovet också stort för detta värde. Det högsta värdet ur rekreationssynpunkt är alltså vad vi kan beskriva som **sammanhängande ostörd naturupplevelse**"

Tollare träsk är en mycket viktig och populär fågelsjö med värdefull natur och sällsynta arter av såväl fåglar som växter och dess omgivningar är flitigt utnyttjade som rekreationsområde för närboende.

I naturreservatsutredningen har det område vid Mellanbergsvägen, som planeras för exploatering "naturvärdesklass 1" (högsta naturvärdesklass av 4 klasser). Området vid Tollare Träskväg har naturvärdesklass 2. Hela området Tollare Träskväg och delar av Mellanbergsvägen har dessutom beteckningen "värdekärnor för rekreation".

Nacka Miljövårdsråd anser därför, att det är helt fel att exploatera området SO om Tollare träsk och därigenom förstöra naturupplevelsen från stora delar av sjön. Planerad exploatering vid Mellanbergsvägen avstyrker vi även. Motiveringarna till detta finns närmare beskrivna i våra remissyttranden för Tollare Träskväg och Mellanbergsvägen.

Detta kommer ju då även bättre att överensstämma med kommunens uttalade intentioner, att nybebyggelse till största delen skall ske på gammal industrimark och att nybebyggelse skall koncentreras till västra Sickla för att minska transportbehovet inom kommunen och mellan Nacka och Stockholm.

Man kan konstatera, att även många andra remissinstanser inkl. Länsstyrelsen är mycket kritiska till planerad exploatering.

ÅTERVINNINGSANLÄGGNING

Den återvinningsanläggning, som planeras mitt i naturreservatet anser vi vara mycket felplacerad. Främst för att den skär av spridningskorridoren norr och söder om Sockenvägen, att den ligger i område som naturreservatsutredningen angett med högsta naturvärdes- och rekreationsvärdesklass, att den ligger mycket nära det "gröna övergångsställe" som planeras för att underlätta för djur att ta sig fram samt att den ligger långt från den huvudsakliga bebyggelskoncentrationen.

En återvinningsanläggning bör förläggas nära den huvudsakliga bebyggelsen i Tollare för att minska transporter, öka bekvämligheten och undvika att i onödan införa trafik- och andra störningar i naturreservatet.

PLANPROCESSEN

Nacka Miljövårdsråd har ofta funnit anledning att vara missbelåtna till kvalitén i Nacka kommuns planarbete. I detta fall måste vi även påpeka, att vi inte finner det tillfredställande att Naturreservatsutredningen (som är så kritisk mot planerad exploatering inom området) inte utan påpekanden offentliggjorts och att återvinningsstationen mycket diskret "smugits in" i dokumentationen för delplan Mellanbergsvägen efter att samråd för denna delplan hållits.

Om det lagstadgade remissförfarandet skall ha något värde, anser vi att ett ärligt uppsåt måste finnas hos alla parter i processen, kommun, exploatör och svaranden, och att ingående dokumentation skall vara korrekt och komplett och ha en ambition att rättvisande beskriva en plan samt visa både för och nackdelar i ett förslag.

För Nacka Miljövårdsråd

Jan Aman
ordförande

Detta remissvar ligger på webben som <http://www.nackamiljo.se/tollareres.html>

Nacka Miljövårdsråd
c/o Jan Aman
Plommongatan 9
138 31 Älta

Telefon:
Hem: 7733283
Arb: 55378743

E-mail:
jan@aman.se

Svar på remissförslag om bildande av naturreservat i Tollare.

Nacka Naturskyddsförening har länge sett fram emot ett naturreservat i Tollare. Vår glädje över att det äntligen presenteras ett förslag grumlas dock av att stora delar av mycket värdefull natur inte ingår i reservatet.

Avgränsning

Stora delar av Tollare som i utredningsarbetet bedömts ha höga natur och rekreationsvärden är ej med i reservatet. Vi har upprepade gånger påtalat det tveksamma att ha både naturreservats- och detaljplaneprocesser pågående samtidigt. Man borde först utreda hur syftet med naturreservatet kan säkerställas bl.a genom att tidigt fastställa naturreservatets geografiska gränser som borde avgöras av var de högsta värdena finns. Istället har NCC fått igenom sin vilja och bebyggelseplaner finns nu för ett flertal värdefulla områden. Gör man inte inventeringar av natur- och rekreationsvärden för att därefter kunna planera eventuell bebyggelse? Vi kan faktiskt välja var vi bygger, gränstickan, glansbaggen, svarthakedoppingen, mindre hackspetten, reliktboken och de andra hotade arterna kan inte bara flytta till nästa skog eller sjö! Det finns flera områden med stora upplevelsevärden av orörd natur, ro och stillhet idag men hur blir det efter att exploateringsplanerna har satts i verket?

Områden som borde ingå i reservatet är:

Söder om Tollare träsk. Visserligen har tomtgränsen flyttats in 45 m. men det är inte tillräckligt då tänkt bebyggelse kommer att ha en negativ inverkan på natur- rekreationsvärden. Skogsområdet bedöms i underlaget att ha höga värden både för naturvård och friluftsliv. Här förekommer bl.a. den rödlistade mindre hackspetten och glansbagge. Området anses vara nära nyckelbiotopskvalitet, kanske det borde klassas som nyckelbiotop med tanke på de två ovan nämnda arterna utöver de olika signalarter som hittats under utredningsarbetet. Den biologiska inventeringen genomfördes vintertid vilket vi påpekat tidigare inte är idealiskt.

Mellanbergsvägen. Vi har tidigare framfört vår kritik av detaljplanen för område Mellanbergsvägen. Hela området bör ingå i reservatet. Den vackra ekbacken och hagmarkerna utgör en ovärderlig resurs med höga rekreations- och naturvärden, vilket också framgår av underlaget. Vi anser att de planerade bil- och cykelvägarna i branten bör utgå eftersom det skulle innebära ett stort ingrepp i värdefulla naturområden.

Område öster och nordost om bruksområdet. Här har vi mycket värdefulla områden skog av nyckelbiotopsklass och stora upplevelsevärden. Bl.a. förekommer den i våra trakter exklusiva gränstickan här vilket säger mycket om skogens höga naturvärden. Hela detta område bör ingå i reservatet. Den märkliga och allemansrättsligt mycket tveksamma instängslingen av delar av detta område bör omedelbart tas bort. Det instängslade området tycks betraktas som "ianspråktaget område" vid Nacka kommuns ansökan om upphävande av strandskydd till länsstyrelsen. Länsstyrelsen gick på kommunens linje och upphävde strandskyddet den 16 juni förmodligen i tron att denna mark är någon slags industrimark. Ett mycket märkligt och tveksamt förfarande av Nacka kommun.

Område väster om bruksområdet. Även här värdefulla områden som ej ingår i reservatet.

Mårtens holme. Vi ser mycket positivt på att Mårtens Holme ingår i reservatet. Däremot vill vi ej se någon eldplats här. Mårtens holme har mycket höga natur och upplevelsevärden knutna till gamla träd och orörd natur. Här är det viktigt att den ökande tillgängligheten inte går ut över eller förtar de speciella värden av gammal orörd skog som finns på ön.

Skötselplan

Vi ställer oss bakom den föreslagna skötselplanen men vi vill påpeka vikten av att skötselåtgärder genomförs av väl utbildad personal och att personal med naturvårdskompetens finns närvarande vid utförande av åtgärder.

Övrigt.

Vad gäller den föreslagna bryggan vid Tollare träsk vill vi att den ej blir större än den nuvarande. Här bör fåglarnas möjlighet till lugn och ro under häckningstid vara prioriterat. Av denna anledning bör frågan om att inrätta fågelskyddsområde med tillträdesförbud under häckningstid för Tollare träsk prövas. Alternativt bör bad samt framförande av båt på Tollare träsk vara förbjudet i föreskrifterna.

Även delar av Mårtens holme bör prövas som fågelskyddsområde.

Stig av typ 1 längs med Tollare träsk riskerar att göra ett alltför stort ingrepp i den känsliga miljön och stigen bör istället utgöras av typ 2, helst belagd med barkflis.

Avslutning.

Vi saknar en analys av hur den föreslagna exploateringen påverkar natur- och rekreativvärden i det framtida naturreservatet. Vår uppfattning är att den fragmentisering och uppsplittring av naturområdet som blir resultatet av den föreslagna exploateringen mycket negativt påverkar natur- och rekreativvärden i Tollareområdet som helhet. Som vi påpekat tidigare så bör man först utreda hur syftet med naturreservatet kan säkerställas, bl.a genom att tidigt fastställa naturreservatets geografiska gränser. De utsända handlingarna gör det inte möjligt att få en helhetsbild över hur de omfattande exploateringsplanerna påverkar natur, rekreativ och upplevelsevärden i det framtida naturreservatet.

För Nacka Naturskyddsförening

Ronny Fors v. ordf.

2008-07-01 Jan Kalms

NACKA KOMMUN	
2008-07-01	
Dnr	KFKS 2008/214
Dpl	905

Miljö och stadsbyggnadsnämnden
KFKS 2008/214
Registrator
13181 Nacka kommun

Förslag till naturreservat Tollare

NCC anser att ett bevarande av naturområden och utveckling av ny bebyggelse i den omfattning NCC och Nacka kommun tidigare har överenskommit i ramavtal, och som är beslutat av kommunfullmäktige, kommer att ge södra Boo en väsentligt ökad attraktivitet för promenader, rekreation och väsentligt ökad tillgänglighet till strandområden. Detta bekräffas också i länsstyrelsens beslut i strandskyddsfrågan. NCC har dock nedanstående invändningar och kommentarer till förslaget naturreservat samtidigt som skötselplaneföreskrifterna och de generella förbuden måste kompletteras för att Tollare ska kunna utvecklas.

Sammanlaget visar detta på svårigheterna med att införa ett reservat med föreskrifter innan alla nödvändiga anläggningsåtgärder är vidtagna. Av den anledningen anser vi att naturmarkerna söder om Sockenvägen likväl kan skyddas som naturmark i detaljplan enligt PBL samt om så önskas naturreservatsföreskrifter inträder senare, efter utbyggnad. Den ökade tillgängligheten till markerna innebär även att fältskiktet på sikt kommer att förändras, vilket kanske inte stämmer överens med synen på ett "naturreservat". Beslutet i programskedet (utredningsområde för naturreservat) innebär även att områdernas lämplighet som reservat ska utredas. Ett sådant förfaringssätt skulle inte förändra utbredningen av orörd natur.

Synpunkter:

- Utbredningen måste korrespondera med den planerade bebyggelsens. Nu finns på några platser omotiverade justeringar av de gränser som utgjort underlag för länsstyrelsens beslut i strandskyddsfrågan. De justerade gränserna överensstämmer inte heller med utställda detaljplaneförslag.
- Skötselplaneanvisningarna och generella förbud. Inom reservatet ska ett antal åtgärder genomföras i samband med ny bebyggelse och som är tekniskt nödvändiga för ett genomförande. Åtgärder som är nödvändiga måste säkerställas i beslutet om reservatet:

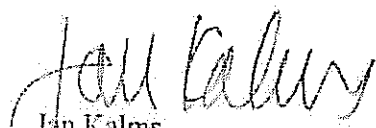
- Kraftledningen ska kunna markförläggas. Hur/var detta ska ske är inte fullt utrett ännu. Flera stråk kommer att behövas pga föreskrifter som reglerar detta. Tillhörande transformatorstationer finns utrymme för i dp 1b men inte i reservatsutredningen. Härtill behövs plats för nedföringsstation norr om Sockenvägen samt att kraftledningen bibehålls norr om denna.
- Eventuell transportväg (med återställandekrav) utanför bebyggelsen som kan visa sig nödvändig för att kunna genomföra utvecklingen av Tollare.
- Gångförbindelser mellan bebyggelsen och dalgången norr om bergryggen; har skisserats i nu pågående detaljplan (dp 2 och dp 3).
- Gallring av skog i norrslutningen söder om dalgången är nödvändig för bebyggelsen i dp 1b som varit utställd.
- Området för tunneltak vid tunnelns södra mynning kommer att schaktas bort och sannolikt ersättas med betong, eventuell "dagbrott" de sista metrarna före bebyggelsen. Detta utreds i pågående detaljplancunderlag (dp 3)
- Vatten- och spillvattenledningar; ska bli byggas genom dalgången och i norrslutningen norr om dp 1b
- Strandpromenaden västerut håller på att ta form i pågående dp 2 och med annorlunda utförande i form av stig och brygglösning samt sjöbodar som måste inrymmas för den tilltänkta båtklubben.
- Gallring för naturbadplats i väster samt eventuella övriga åtgärdsbehov för denna.
- Belysning planeras längs vissa gångstråk genom reservatet.
- Dagvattenavrinningen från Tollare träsk måste inrymmas att anläggas. Den ska ersätta befintlig ledning som går under befintligt hus. Avvattningsnivån kommer att sättas så att den bibehåller dagens vattennivå i sjön.
- I det centrala parkrummet i dalen väster om dp 1b planeras höjjustering av marken, dagvattenhantering och viss lekutrustning.
- Brofäste behövs på Mårtens holme.
- Eventuellt behövs iordningställande av gångstig på Mårtens holme.
- Stängsel kan behöva uppföras som fallskydd.
- Död ved från gamla träd behöver rensas även utanför gångvägar, pga skaderisken.
- Med Tollare Folkhögskola utreder vi möjligheten att inte behöva anlägga gångväg parallellt med Elevhemsvägen, och på så sätt spara vegetationen i norrslutningen norr om vägen.
- Förordnandekartan för strandskyddet bör bytas ut

- Vad gäller naturvärdesredovisningen finns skillnader i jämförelse med den som redovisades i strandskyddsärendet. Skillnaderna grundar sig i olika syften varvid olika metodiker används. Metodiken i strandskyddsärendet bygger på hur skyddsvärd olika habitat eller områden är i förhållande till annan natur i kommunen eller länet. Denna metodik används i den fysiska planeringen. Detta medför att rapporterna innehåller olika avgränsningar och värdeklasser. NCC ifrågasätter den redovisning av klassificering som görs i naturreservatsutredningen vad gäller vissa av delområdena samt redovisningen av stråk med buffertzoner. Det gäller både innehåll, avgränsning och i vissa fall dess syfte.

Med vänlig hälsning

NCC Construction Sverige AB
Region Boende Stockholm, avd Stockholm söder

Jan Kalms
Affärsutveckling

Polismyndigheten i Stockholms län

Nacka Pmd
Närpolisen Nacka
Länninge_Joakim
Kom
08-4016110

YTTRANDE

Datum
2008-06-30

Diariernr (Åberopas vid korresp)
AA-036-34670-08

Nacka Kommun
Trafik,Natur&Fritid
Att:Roger Grönwall

20
1 (1)

NACKA KOMMUN	
2008 -07- 07	
Dnr	A.F.S 2008/211
Dpl	265

Bildande av natur reservat Tollare,S-Boo

Närpolisen Nacka har tagit del av planerna och har ej erinran mot förslaget.

Nacka 080630

Joakim Länninge/Närpolischef

Från: sten maartmann [mailto:sten.maartmann@telia.com]

Skickat: den 24 juni 2008 08:42

Till: Grönwall, Roger

Ämne: Förslaget till Naturvårdsplan för Tollare området

Hej

I planen har det inkluderats åtgärder för uppsygning av ekbacken. Jag anser att den skall inkludera en motsvarande plan för de områden som en gång var ängar. Under de nästan 40 år som kommunen har ägt dessa områden har man låtit ängarna växa igen med i första hand asp. Nu är tillfället att starta ängarnas status som del av en naturvårdsplan med att återvinna en del av marken som ängsmark igen,

Mvh

Sten Maartmann

PS. Det ligger i sakens natur att planen skall ha som huvudavsikt att stoppa den igenväxning som pågår.

2008-10-08

AKS 2008/214

§ 66

Dnr TN 2008/246 214

Förslag till bildande av naturreservat Tollare

Beslut

1. Tekniska nämnden tillstyrker förslag till yttrande daterat 2008-05-26 från processen Teknik.
2. Nämnden beslutade om omedelbar justering av paragrafen.

Ärendet

Området har stora värden ur natur, kultur- och rekreationssynpunkt. Syftet med att föreslå Tollare som naturreservat är att bevara och utveckla områdets användning för rekreation och naturupplevelser.

Enligt 7 kap. 4§ miljöbalken får ett markområde av kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Ett program för Tollare godkändes av Kommunstyrelsen 2006-11-27 § 210. Programmet omfattar framförallt mark som ägs av NCC.

Kommunstyrelsen godkände den 4 juni 2007 ett start-PM för 4 detaljplaner för Tollare. I start-PM står att "parallellt med planarbetet kommer arbetet med bildandet av naturreservat att ske".

KSAU noterade den 29 januari 2008 § 29 att "Miljö- och stadsbyggnadsnämnden återkommer med redovisning av synkronisering mellan naturreservatsutredning och detaljplan".

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 5 mars 2008 § 88 att notera informationen om preliminär tidplan till protokollet vilket innebär:

- Remissbeslut skall tas i MSN den 23 april 2008 och remisstiden skall vara från maj – del av juni 2008.
- Godkännande skall ske i MSN den 27 augusti.
- Antagande i KF den 27 oktober 2008.
- KSAU har den 25 mars 2008 beslutat "att ha ett extra sammanträde den 9 september 2008 under förutsättning att tidplanen för ärendet följs. I övrigt noterar arbetsutskottet informationen till protokollet".
- För de delar som inte omfattas av programmet överensstämmer förslaget till naturreservat med översiktsplanen.

Beslutsgång

Nämnden beslutade i enlighet med förslag till beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
	<i>[Signature]</i>	Heidi Swahn

Forts § 66

Handlingar i ärendet

Trafik, Natur & Fritids tjänsteskrivelse 2008-05-26

Bilaga Förslag till yttrande

Protokollsanteckning

Samtliga partier avger följande protokollsanteckning:

”Då den nya bebyggelsen och naturreservatets gränser kommer nära varandra kan det uppkomma frågor kring hur kommunen avser att hantera skötseln av området. Tekniska nämnden är därför angelägen om att få betydande inflytande över den kommande skötselplanen.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		Heidi Swahn

Förslag till bildande av naturreservat Tollare

Förslag till beslut

Tekniska nämnden tillstyrker förslag till yttrande daterat 2008-05-26 från processen Teknik.

Bakgrund

Tekniska nämnden har från Nacka kommuns Miljö och Stadsbyggnadsnämnd erhållit ett remissbrev för yttrande över förslag till bildande av naturreservat Tollare.

Ärendet

Området har stora värden ur natur, kultur- och rekreationssynpunkt. Syftet med att föreslå Tollare som naturreservat är att bevara och utveckla områdets användning för rekreation och naturupplevelser.

Enligt 7 kap. 4§ miljöbalken får ett markområde av kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Ett program för Tollare godkändes av Kommunstyrelsen 2006-11-27 § 210. Programmet omfattar framförallt mark som ägs av NCC.

Kommunstyrelsen godkände den 4 juni 2007 ett start-PM för 4 detaljplaner för Tollare. I start-PM står att "parallellt med planarbetet kommer arbetet med bildandet av naturreservat att ske".

KSAU noterade den 29 januari 2008 § 29 att "Miljö- och stadsbyggnadsnämnden återkommer med redovisning av synkronisering mellan naturreservatsutredning och detaljplan".

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 5 mars 2008 § 88 att notera informationen om preliminär tidplan till protokollet vilket innebär:

- Remissbeslut skall tas i MSN den 27 augusti 2008 och remisstiden skall vara från maj – del av juni 2008.
- Godkännande skall ske i MSN den 23 april och remisstiden skall vara från maj – del av juni 2008.
- Antagande i KF den 27 oktober 2008.

Trafik, Natur & Fritid

Postadress
Nacka kommun
131 81 Nacka

Besöksadress

Telefon
Växel 08-718 80 00
Direkt 08-718 77 31
Mobil ----
Fax 08-718 92 87

E-post
carina.eriksson@nacka.se
www.nacka.se
Organisationsnummer
212000-0167

- KSAU har den 25 mars 2008 beslutat ”att ha ett extra sammanträde den 9 september 2008 under förutsättning att tidplanen för ärendet följs. I övrigt noterar arbetsutskottet informationen till protokollet”.
- För de delar som inte omfattas av programmet överensstämmer förslaget till naturreservat med översiktsplanen.

Trafik, Natur & Fritid

Mahmood Mohammadi

Ann-Sofie Westin

VA & AVFALL

Marilou Hamilton

Camilla Schultz

RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Stefan Wesley

Bilaga: Förslag till yttrande

2008-05-26

Dnr TN 2008/246

Nacka kommun
Miljö och Stadsbyggnadsnämnden

Förslag till bildande av naturreservat Tollare (dnr KFKS 2008/214)

Tekniska nämnden lämnar följande synpunkter angående förslaget:

Va

- En vattenledning med dimension 150 mm finns på GC-väg mellan Tryffelvägen och Dalen. Vattenledningen förbinder nät mellan Lännersta och Hjortängen mm. VA-verket måste ges tillgång att framföra fordon och eventuellt röja området närmast GC-vägen för att underhålla ledningen och i händelse av t ex vattenläcka längs sträckan inom naturreservatet.

Avfall

- Tekniska nämnden har inga synpunkter på befintligt förslag.

Trafik

- I förslaget redovisas två parkeringsanläggningar för besökande till naturreservatet. Behovet av antalet parkeringsplatser och omfattning av dessa anläggningar ska förtydligas

Räddningstjänsten

- Tekniska nämnden har inte ytterligare att tillägga ur brand- och risksynpunkt utifrån bifogade handlingar.

Tekniska nämnden

Ingegerd Thorngren
Ordförande

Göran Helin
Direktör

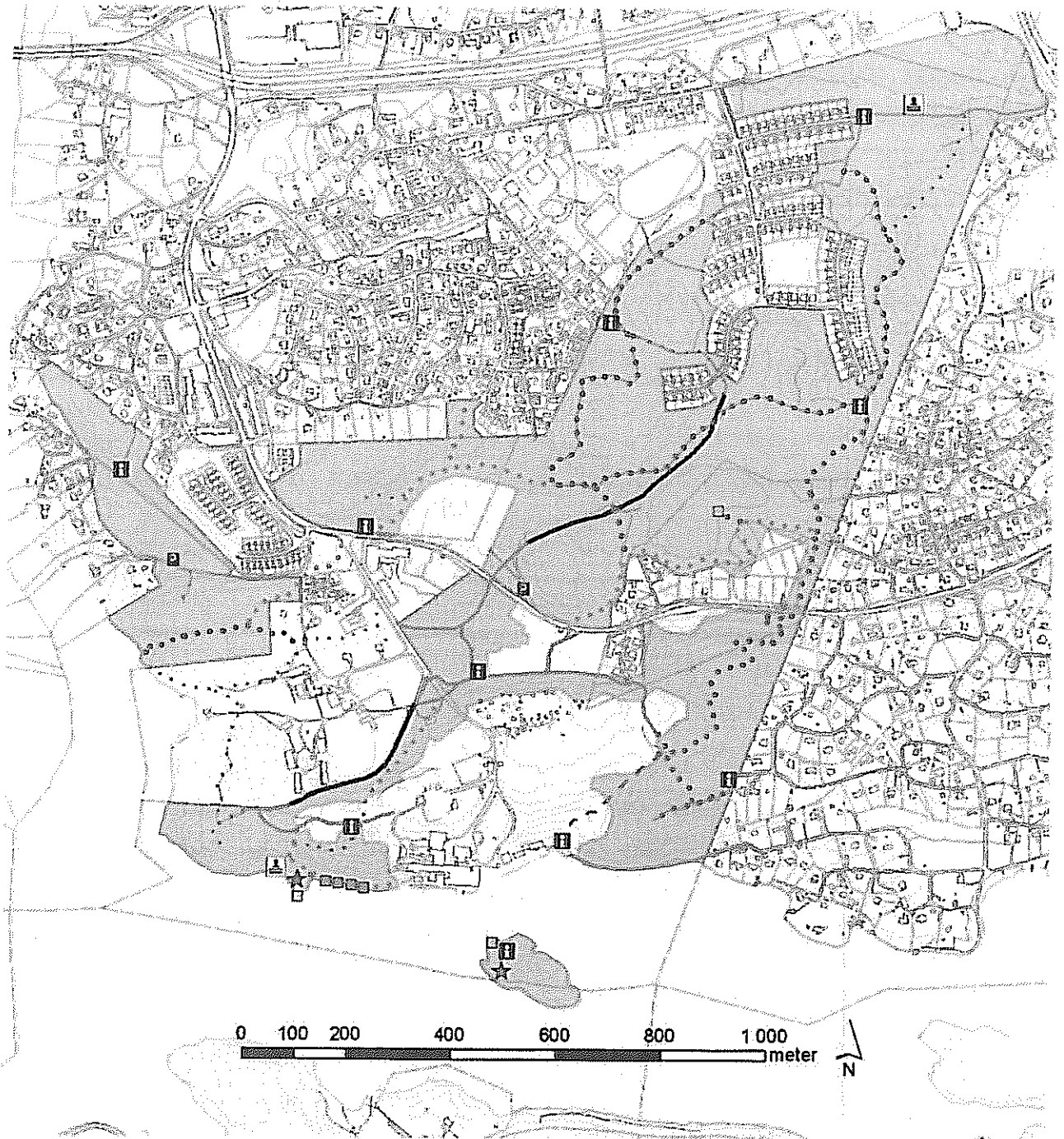
0 100 200 400 600 800 1 000 meter

TECKENFÖRKLARING

Förslag till naturreservat

Avgränsningskarta

☒	Bad	☒	P		Stig typ 1, åtgärder
☒	Småbåtshamn	☆	eldningsplats		Stig typ 2, åtgärder
☒	Brygga/brofäste	☒	info		Befintligt motionsspår
		—	Gångväg, åtgärder		Befintliga stigar
		—	Gångväg, inga åtgärder	- - -	Behov av stig

Skötselplanekarta

Miljö och Stadsbyggnadsnämnden
KFKS 2008/214
Registrator
131 81 Nacka

Skanova
Box 93
123 22 Farsta
Tel 076-814 87 87
nina.vesterli@skanova.se
www.skanova.se

Förslag till naturreservat Tollare (KFKS 2008/214)

Yttrande

TeliaSonera Skanova Access AB har tagit del av förslag till förslag till naturreservat Tollare och har följande synpunkter på förslaget:

Skanova har flertalet ledningar förlagda inom aktuellt område. Det framgår inte i remissförslaget vilka konsekvenser förslaget medför för befintliga ledningar, exempelvis vid en eventuell skada.

Det framgår inte hur det är tänkt att försörja de två områden som helt innesluts av reservatet med ytterligare infrastruktur som exempelvis tele.

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla de befintliga teleanläggningarna i deras nuvarande lägen för att undvika sådana olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flytt.

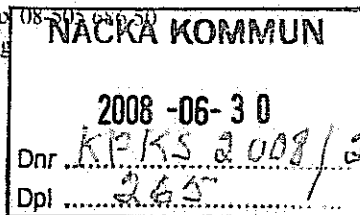
SIDNR
1 (1)
DATUM
2008-07-03

Nina Vesterli

Tollare folkhögskola

132 42 Saltsjö-Boo
Tfn 08-505 686 00 • Fax 08-505 686 00
E-post: info@tollare.org

Tollare folkhögskola
2008 06 25

Miljö och Stadsbyggnadsnämnden
KFKS 2008/214
Registrator
131 81 Nacka kommun

Synpunkter på Förslag till bildande av naturreservat Tollare – samråd

Tollare folkhögskola ligger omringat av det som nu föreslås bli naturreservat Tollare. Under fem års tid har vi följt, samverkat och haft synpunkter på arbetet med NCCs byggnation av det nya stora bostadsområdet Tollare. Vi har vid åtskilliga träffar och i skrivelser påpekat både för kommunens och för NCCs representanter att vi på Tollare folkhögskolas privata mark driver folkhögskola, konferensverksamhet, tillitsbana, båthamn m m – en verksamhet som kräver både inomhus och utomhusaktiviteter och som, för våra cirka 8.000 studerande/gäster årligen samt ett hundratal boende på området, förutsätter lugn och ro. Vi har hela tiden hävdat att Tollares mark inte är att betrakta som rekreationsmiljö för den nya bebyggelsen. Ändå framgår det av kartan på sidan 19 att Tollares mark ingår i de sammanvägda rekreationsvärdena i området. På sidan 38 finns dessutom stigar på Tollares område markerade till och med för särskilda åtgärder. Självklart måste Tollare folkhögskola nu se till att synliggöra gränserna runt skolan för att säkerställa verksamheten.

När detaljplanerna för området nu börjar ta form kommer i sista minuten ett förslag till naturreservat runt den planerade bebyggelsen.

Ingen av de privata markägarna som berörs av förslaget, inklusive Tollare folkhögskola, har på något sätt tillfrågats eller kontaktats under framtagandet av förslaget till naturreservat. Detta måste betraktas som mycket anmärkningsvärt.

Vi antar att frågan om naturreservat är ett sätt att blidka den grupp som, liksom styrelsen för Tollare folkhögskola, starkt motsatt sig den täta och för Tollares del nära bebyggelsen som planeras på NCCs mark. Det gäller särskilt i områdena kring Tollare träsk, i hästgarna runt Tollare, tätt inpå Tollare folkhögskolas internatboende och på utsiktsberget.

Vi kan konstatera att det nuvarande förslaget till naturreservat inte på mer än någon enstaka punkt påverkat den planerade bebyggelseutbredningen på NCCs mark. Det gäller t ex och den yta där nuvarande stallet är beläget och där ridskola pågår idag – en verksamhet som upphör i och med årsskiftet 2008/2009.

Vi ställer oss mycket frågande till den omvända tågordning som gällt att först planera för bebyggelse och därefter i två rapporter undersöka naturvärden för att sedan anpassa ett naturreservat efter byggplanerna. Det omvända borde självklart ha gällt. Då hade hänsyn på ett helt annat sätt kunnat tas till de naturvärden som finns i området.

Det är också svårt att se hur det som krävs för att inrätta ett naturreservat (död ved, inga störningar av djurliv, fågellivet i Tollare träsk m m) ska kunna kombineras med Johannes Petri skolans verksamhet och ny tät bebyggelse. Med ett naturreservat kan naturligtvis inte NCC heller genomföra sina byggplaner då de självklart måste anlägga ledningar i mark, vatten och luft m m som i så fall kommer att inverka på naturreservatet.

Sammanfattningsvis hävdar styrelsen för Tollare folkhögskola

- att planen för ett naturreservat värt namnet förutsätter att NCCs bebyggelse minskar,
- att ingen förutsättningslös utredning av naturvärden genomförts då naturreservatet planerats efter redan befintliga byggplaner,
- att en stor del av naturreservatet är otillgänglig mark (berg) eller mark där inte den föreslagna 100 meters regeln om rofylld natur och fri sikt gäller,
- att de privata markägare som berörs av naturreservatet skulle ha kontaktats av utredarna innan de la sitt förslag,
- att Tollare folkhögskola inte utgör ett rekreationsområde för boende i den nya bebyggelsen,
- att naturstigar på Tollares område inte är föremål för kommunens ingrepp,
- att Tollare folkhögskola självklart ska ha rätt att markera och freda sina gränser för att kunna fortsätta med befintlig verksamhet och
- att det enda rätta vore att börja från början och ta naturvärdena som utgångspunkt innan någon bebyggelse planeras.

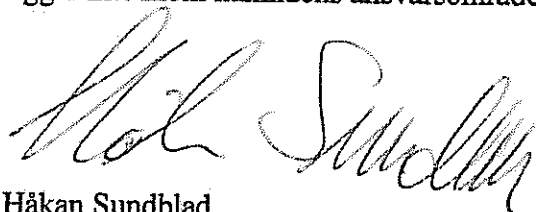
Dag som ovan

För Tollare folkhögskolas styrelse

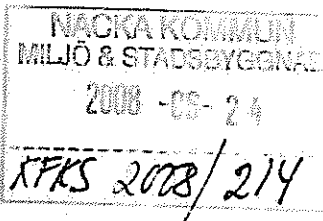

Eva Önneshj
Rektor

Yttrande över förslag till bildande av naturreservat Tollare

Utbildningsnämnden fått förslaget på remiss. Nämnden avstår från att yttra sig. Frågan ligger inte inom nämndens ansvarsområde.

Håkan Sundblad
Sekreterare
Utbildningsnämnden

Till

Miljö och Stadsbyggnadsnämnden
KFKS 2008/214
Registrator
131 81 Nacka kommun

Naturreservat Tollare

Villaägareföreningen Tollare 2:3 lämnar genom sin styrelse följande synpunkter på förslaget till bildande av naturreservat Tollare:

Vi anser att bildandet av naturreservat Tollare är mycket bra och att det bör genomföras helt enligt förslaget, som sänts oss på remiss, utan hänsyn till Peter Zethraeus protokollsanteckning.

Enligt uppdrag

Kjell Tormod

Kjell Tormod
Sekreterare